

טיוטת הוראות מאסדר למורשה הבטיחות

הצעת חוק מורשי בטיחות באירועים מרובי קהל, התשפ"ו- 2025

טיוטה דצמבר 2025

תוכן עניינים

מבוא	3
פרק ראשון – הגדרות	3
פרק שני - אחריות ומורשה הבטיחות בתחום הבטיחות	5
פרק שלישי - הכנות מקדימות לאירוע	6
פרק רביעי - תכנון האתר	11
פרק חמישי: שילוט	13
פרק שישי - מכירת מזון ומוצרים	14
פרק שביעי - סדרי תנועה וחניה	15
פרק שמיני - תאורה ומערכות חשמל	16
פרק תשיעי - תכנון גושי צפיה ומעברים	18
פרק עשירי - סקר מפגעים וניהול סיכונים באירוע	21
פרק אחד עשר – בטיחות אש והפעלת זיקוקים	22
פרק שנים עשר - עזרה ראשונה, מעברים ודרכי גישה לפינוי והצלה במקרה חירום	25
פרק שלושה עשר – כריזה וחוזי	26
פרק ארבעה עשר - תכנון וניהול תנועות קהל	28
פרק חמישה עשר - כניסת קהל אל שטח האירוע	30
פרק שישה עשר – תנועת הקהל בשטח האירוע	36
פרק שבעה עשר – יציאת קהל משטח האירוע	38

מסמך זה מפרט את אחריותו ואת הפעילויות הנדרשות לביצוע על ידי מורשה בטיחות בהתאם לחוק זה.

פרק ראשון – הגדרות

1. הגדרות

- 1.1. "בעל עסק" – מי שמבקש רישיון או היתר זמני לעסק של עינוג ציבורי שהוא אירוע מרובה קהל, כאמור בסעיף 3(א)(2) לחוק רישוי עסקים, או מי שמנהל או מפיק את האירוע מטעמו, ואם מבקש הרישיון או ההיתר הזמני הוא תאגיד- מי שמנהל או מפיק את האירוע מטעם התאגיד ;
- 1.2. "אתר האירוע" – המקום בו עומד להתקיים האירוע.
- 1.3. "אישור בטיחות", "אישור בטיחות לאירוע מרובה קהל" – אישור לעניין קיום סידורי הבטיחות הדרושים לקיומו של אירוע מרובה קהל המתקיים תחת כיפת השמיים או שלא במבנה של קבע, כאמור בסעיף 3(א)(2) לחוק רישוי עסקים.
- 1.4. חומרים מסוכנים" - חומרים מתלקחים, נפיצים, רעילים או חומרים כיוצא בזה.
- 1.5. "מפקד האירוע מטעם משטרת ישראל" - מפקד כוחות המשטרה באירוע מרובה קהל או מי שהמפקד כאמור הסמיכו לעניין אותו אירוע

- 1.11 "מספר המשתתפים באירוע" – מספר המשתתפים המירבי הרשאי להיכנס ולהימצא באתר בעת האירוע.
- 1.12 מבנה ארעי – מבנה המוקם לצורך האירוע ומפורק עם סיומו, לרבות מתקני האירוע כמו גידור, מגדלי תאורה והגברה, שירותים, וכדומה.
- 1.13 "מחיצת לחץ" – מחיצה המוצבת באופן חד-פעמי והמיועדת לעמוד בלחצי קהל. המחיצה מיוצבת במקומה באמצעות הלחץ האנכי המופעל על ידי משקל האנשים הניצבים על בסיס המחיצה.
- 1.14 ניהול סיכונים תהליך שיטתי לזיהוי, להערכה ולבקרה של סיכונים כדי לבטלם או לפחות לצמצמם במידת האפשר. השלבים בתהליך ניהול סיכונים:
- 1.14.1 זיהוי גורמי סיכון,
- 1.14.2 הערכת סיכונים,
- 1.14.3 בקרת סיכונים
- 1.15 זיהוי גורמי סיכון - חיזוי, איתור ותיעוד של גורמי סיכון הקיימים באתר או בפעילויות באירוע.
- 1.16 מפגע - מצב או מכשול הצפוי לגרום פגיעה בבריאות לאדם, או נזק לרכוש או לסביבה. במפגע אין תועלת ולכן חובה לסלקו או לתקנו.
- 1.17 הערכת סיכונים
- 1.17.1 מיצוי תרחישי תאונה אפשריים לאחר זיהוי נוכחותם של גורמי סיכון.
- 1.17.2 הערכה של הסבירות להתרחשות תאונות ושל תוצאות התאונות אם יתרחשו.
- 1.17.3 חישוב אינטגרטיבי של רמת הסיכון הנגזרת מן ההערכות הקודמות.
- 1.17.4 קביעה אם הסיכון הוא קביל, או שנדרשת פעילות של בקרת סיכונים.
- 1.18 בקרת סיכונים - בחירה והפעלה של אמצעים לביטול סיכונים או להפחתתם.
- 1.19 סקר מפגעים: פעילות שמטרתה איתור וזיהוי מפגעים וסילוקם.
- 1.20 שטח מגודר באירוע: באתר אירוע התחום בגדר או מחסום: כל השטח ברוטו בין הגדרות/מחסומים, בין אם הוא שטח צפייה ובין אם לאו.
- 1.21 שטח צפייה: שטח נטו שממנו ניתן לצפות בצורה טובה בבמה או במוקד אירוע רלוונטי אחר.
- 1.22 עבודה חמה: כל עבודה שעלולה ליצור להבה, ניצוצות, גיצים או חום גבוהה. כגון: ריתוך, הלחמה וכדומה.
- 1.23 "בעל מקצוע נדרש" – בעל מקצוע שנדרש לאשר אחד או יותר מגורמי הסיכון באירוע מרובה קהל, בתחום סמכותו או הכשרתו, לצורך מתן אישור בטיחות לאירוע מרובה קהל;

פרק שני - אחריות מורשה הבטיחות בתחום הבטיחות

2. מורשה בטיחות הוא הגורם המקצועי הממלא את נושאי הבטיחות באירוע מרובה קהל וזאת לשם הגנה על בטיחות כלל המשתתפים במהלך אירוע מרובה קהל. תפקידו של מורשה הבטיחות הוא, לתת אישור על קיומם של סידורי בטיחות, ויודגש כי אין בכך כדי להחליף את האישור שניתן על ידי המשטרה לקיומו של האירוע. מורשה הבטיחות יהיה שותף לתכנון האירוע על כל מרכיביו, ואחראי, בין היתר:

- 2.1 לברר דרישות הבטיחות על פי חוק ודין
- 2.2 לידע את בעל העסק על צורך ביצוע תיקונים והשלמות באתר האירוע ככל שהדבר נדרש, ולוודא ביצוע של אלה.
- 2.3 לבצע תהליכי ניהול סיכונים לאירוע תוך התייחסות לכל המרכיבים והפעילויות המתוכננות באירוע, לרבות ניהול תנועת הקהל.
- 2.4 לתכנן תגובות למצבי חירום השונים העלולים להתפתח בשלבי האירוע השונים.
- 2.5 לערוך תוכנית בטיחות לעניין סידורי הבטיחות הנדרשים לאירוע הכוללת, בין השאר, תיאור של האירוע ושרטוט של מתחם האירוע, ופירוט של בעלי המקצוע הנדרשים ולחתום על תוכנית הבטיחות;
- 2.6 תכנית הבטיחות תתייחס לבטיחות הקהל והמשתתפים ולא להיבטי בטיחות בעבודה.
- 2.7 לאשר בחתימתו שרטוטים ותוכניות המתייחסים להיבטי בטיחות כדוגמת מיקום, גודל ורוחב פתחי כניסה, פתחי יציאה, פתחי כניסה לרכב חירום. מעברים באירוע. מיקום שילוט באירוע, פירוט ומיקום אמצעי כיבוי אש באירוע וכל נושא בטיחותי אחר.
- 2.8 לתאם עם מנהל האבטחה (במידה וקיים באירוע) ועם ממלאי תפקידים נוספים באירוע לגבי ניהול תנועת הקהל בשגרה ובחירום. התיאום יכלול וידוא הצבה של סדרנים למתן מענה לסיכונים הבטיחות באירוע. כגון סיכונים הנובעים מתנועת קהל, קרבה למקורות אנרגיה, מקורות מים, יציאות חירום, בורות וכדומה.
- 2.9 לוודא כי ניתנו אישורים לקיום האירוע מכל בעלי המקצוע הנדרשים, כמפורט בתוכנית הבטיחות ובהתאם לתנאים שנקבעו בה; נדרש לפי תוכנית הבטיחות אישורם של מהנדס הרשום או הרשוי בענף הנדסה אזרחית ובמדור מבנים כמשמעותם לפי חוק המהנדסים והאדריכלים, או של הנדסאי הרשום בענף ובמדור כאמור כמשמעותם לפי חוק ההנדסאים והטכנאים המוסמכים, או של בעל רישיון חשמלאי בודק סוג 1, 2 או 3 כמשמעותו לפי חוק החשמל, התשי"ד-1954, האישור כאמור ניתן לאחר שבעל המקצוע האמור נכח במקום האירוע לפני תחילתו;
- 2.10 לערוך סקר לאיתור וזיהוי מפגעים במקום האירוע ובדרכי הגישה אליו, הנוגעים למאפייני האירוע ולבטיחות המשתתפים ואשר כי לא אותרו מפגעים הדורשים הסרה או טיפול או כי ניתן מענה למפגעים שנמצאו הדורשים טיפול..
- 2.11 לוודא קיום ערוצי תקשורת לצורך העברת מידע בתחום הבטיחות לקהל המשתתפים באירוע. כולל קיום נוסחי כריזה בחירום, בכריזה ובהקרנה על מסכים.
- 2.12 לבצע בקרה ומעקב על כל דרישות הרגולציה בהתייחס לבטיחות הקהל והמשתתפים.
- 2.13 לתת אישור על קיום סידורי הבטיחות באירוע.

- 2.14 האישור יינתן ביום האירוע בסמוך לפני תחילתו, ומורשה בטיחות יהיה נכח במקום האירוע בעת מתן האישור
- 2.15
- 2.16 מורשה בטיחות ימסור את אישור הבטיחות לבעל העסק וכן למפקד האירוע מטעם משטרת ישראל, מיד לאחר מתן האישור.

טופס האישור יהיה כמצוין בתוספת לחוק.

- 2.17 באירוע מתמשך הנמשך יותר מיום אחד, החל מהיום השני והלאה, יינתן אישור על קיומם של סידורי בטיחות יכלול אישור עדכני של מהנדס רשום בענף הנדסה אזרחית מדור מבנים/הנדסאי הרשום במדור מבנים, ובעל רישיון חשמלאי בודק סוג 1, 2 או 3, בהתאם לעניין, וכן סקירה לאיתור וזיהוי מפגעים כנדרש בחוק מורשי בטיחות.
- 2.18 מורשה בטיחות יהיה נוכח במהלך אירוע מרובה קהל בהתאם לסעיפים 21(א), 21(ב) לחוק.
- 2.19 מורשה בטיחות שנוכח באירוע מרובה קהל כאמור, יבחן, במהלך האירוע, את קיום סידורי הבטיחות באירוע בהתאם לתוכנית הבטיחות הכלולה באישור הבטיחות שניתן לאירוע, ויפעל בהתאם למפורט להלן:
- 2.20 אם זיהה במהלך האירוע מפגע אשר עלול להביא לסכנה ממשית לבטיחות המשתתפים באירוע, ידווח על כך, מיד, לבעל העסק ולמפקד האירוע מטעם משטרת ישראל, ואם מצא כי המפגע ניתן להסרה - יציע להם דרכים להסרתו;
- 2.21 אם מצא כי מפגע שזיהה כאמור בפסקה קודמת לא ניתן להסרה או לא הוסר בתוך זמן סביר באחת מהדרכים שהציע לפי אותה פסקה, ימליץ, בכתב, לבעל העסק ולמפקד האירוע מטעם משטרת ישראל על הפסקה זמנית של האירוע או על סיומו.

פרק שלישי - הכנות מקדימות לאירוע

1. ההיערכות לקבלת רישיון עסק הינה באחריות בעל העסק, תוך התייעצות עם מורשה הבטיחות במידת הצורך.
2. ההכנות המוקדמות לאירוע כוללות את השלבים הבאים:
 - 2.1 הגדרת סוג האירוע, מקום האירוע, מאפייני המשתתפים ומאפייני הפעילויות באירוע.
 - 2.2 בירור דרישות רישוי לאירוע ברשות המקומית.
 - 2.3 קבלת אישור עקרוני בכתב לקיום האירוע מבעלי הקרקע ומהרשות המקומית אשר בשטח שיפוטה אמור להיערך האירוע.
 - 2.4 הגשת בקשה לרישיון עסק לקיום האירוע ברשות המקומית.
 - 2.5 ווידוא העברת מסמכים אל נותני האישורים לפי דרישתם לצורך קבלת רישיון עסק כגון חוות דעת מורשה הבטיחות, סקר סיכונים, אוגדן ותכנית בטיחות לאירוע בהתאם לדרישות כל דין.
 - 2.6 יש לוודא חתימה של נציג הרשות המקומית על תוכנית הבטיחות לאירוע.
 - 2.7 קבלת תנאי רישוי מנותני האישורים.

2.8 קבלת אישור 'נותני האישורים' (משטרת ישראל, כבאות והצלה, משרד הבריאות, וכדומה) לקיום האירוע.

2.9 קבלת אישור מורשה הבטיחות לקיום סידורי הבטיחות באירוע.

2.10 הערה: כל גורם מתכנן יאשר ויחתום על שרטוט טכני: מהנדס / הנדסי מבנים / אדריכל יאשר תקינות השרטוט הטכני ויציבות מבנים, ובדק חשמל יאשר פרטי ושרטוט פריסת החשמל באירוע.

2.11 וידוא חתימה של הרשות המקומית על תוכנית הבטיחות שהוכנה על ידי מורשה הבטיחות.

3. תנאים נדרשים לאישור אתר האירוע

3.1 מורשה הבטיחות לא יאשר קיום אירוע בכל אחד מהמקרים הבאים:

3.1.1 באתר הנמצא במרחק קטן מ- 50 מטר ממקום בו מאוחסנים חומרים רעילים מתלקחים או רדיואקטיביים, או חומרים מסוכנים אחרים, אלא אם כן אישרה הרשות המקומית וכב"ה כי אין מניעה לקיים את האירוע באתר הנמצא במרחק קטן מ- 50 מטר ממקום זה. בהתאם להערכת הסיכון, מורשה הבטיחות רשאי לדרוש את הרחקת שטח האירוע למרחק העולה על 50 מטר ממקור הסכנה.

3.1.2 במידה וכמות המשתתפים הצפויה עולה על יכולת ההכלה של שטח האירוע

3.1.3 קיום האירוע באתר העלול לחסום דרכי גישה לתחנות שירותי ביטחון והצלה.

3.2 פטור מתנאים מסוימים: היה האתר במקום שחלות עליו הוראות דין אחרות ובכלל זה הוראות חוק הגנים הלאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח - 1998 או חוק רשות העתיקות, התשמ"ט - 1989, יובא בפני מפקד האירוע מטעם משטרת ישראל עמדת הגורם הרלוונטי (רשות העתיקות וכו') על מנת לבחון האם בשל אופיו המיוחד של המקום יש לפטור מתנאים מסוימים ובלבד שאין בכך כדי לפגוע בבטיחות הקהל והמשתתפים באירוע.

4. מסמכים ואישורי בטיחות הנדרשים לצורך אישור האירוע

4.1 אישור לעניין תקינות המבנים והמתקנים באתר על גבי נספח א'.

4.2 אישור לעניין תקינות חיבורי ומתקני החשמל באירוע על גבי נספח ב'.

4.3 חוות דעת ואישור של מורשה הבטיחות לעניין התאמת מצב האתר בפועל לדרישות הבטיחות שניתנו ע"י מורשה הבטיחות ודרישות נותני האישורים על גבי נספח ג'.

4.4 רשימת בעלי התפקידים שמונו באירוע על גבי נספח ד'.

4.5 תוכניות ותרשימים.

4.6 חוות דעת ואישור, נותני האישורים הרלוונטיים לאירוע (משטרת ישראל, כבאות והצלה, וכדומה).

4.7 חוות דעת בעלי מקצוע נדרשים בהתאם לגורמי הסיכון המופיעים בתכנית הבטיחות של האירוע. כגון: טכנאי גז, טכנאי לייזר, יועץ קרקע, יועץ מזון, אגרונום, חברה לחיזוי מטאורולוגי לנושא רוחות צפויות באתר האירוע, מורשה נגישות מתו"ס ושירות, מהנדס מכונות וכדו'.

5. תוכנית בטיחות מורשה הבטיחות

5.1 תוכנית הבטיחות והשרטוט שיכין מורשה הבטיחות יפרטו את הפעילויות שתיערכנה במסגרת האירוע, ואת האתרים בהם הן צפויות להיערך וגבולותיהם, מספר המשתתפים הצפויים להשתתף בהן ושעות האירוע. כן תתייחס התוכנית והשרטוט לנושאים הבאים:

5.2 תפוסת קהל באתר כולל שטח צפייה (כיסאות, עמידה), כניסות קהל, פתחי יציאה ויציאות חירום - מיקומם, מספרם ורוחבם. מעברים ומדרגות- מספרם ורוחבם. תאורת התמצאות, שילוט, מערכת כריזה, דרכי גישה לרכבי חירום וגידור האתר.

5.3 סוג האירוע המתוכנן, הקהל הצפוי ומאפייניו, חומרים ואמצעים שיעשה בהם שימוש במהלך האירוע.

5.4 הערכת סיכונים הצפויים לציבור בעת האירוע המבוססת על סקרי סיכונים ועל סקרי מפגעים, כולל וידוא ביצוע ההנחיות שניתנו בסקרים לבקרת הסיכונים וסילוק המפגעים. הערה: באתר שאינו אתר קבוע, יבדוק מורשה הבטיחות האם קיימים בו גורמי סיכון גלויים או מוסתרים העשויים להשפיע על תכנון תשתיות זמניות ומתקנים ארעיים.

5.5 הגדרה ותיעוד מגבלות לשימוש בתשתיות ובמתקנים ארעיים בהתאמה לתכן, ובפרט מספר האנשים המירבי המורשים להימצא בהם או עליהם.

5.6 בחינת ההשלכות של הצבת המתקנים הארעיים על תנועת הקהל ובטיחותו.

5.7 תכנון אתר והסדרי חניה, דרכים זמניות (לצורכי גישה או מילוט) ותנועת כלי רכב של הקהל. במצבים המפורטים בפרק השביעי במסמך זה, התכנון יעשה על-ידי בעל מקצוע נדרש מתאים כגון מהנדס תנועה.

5.8 התייחסות לנגישות אנשים עם מוגבלויות, ופירוט המתקנים עבורם. (הערה: תוכנית הנגישות צריכה להיות מוגשת לרשויות על ידי מורשה הנגישות).

5.9 התכנון למצבי חירום- תוגש תוכנית להיערכות הנדרשת למצבי חירום והפעילות שתבוצע במצבי חירום (כגון פינוי קהל, היערכות למתן עזרה ראשונה ופינוי דוחק יתר בשערים, התנהגות קהל).

5.10 התאמת מצב האתר בפועל לסוג האירוע.

5.11 התאמת תוכנית הבטיחות ותרשימי האתר למצב האתר בפועל.

5.12 התאמת תוכנית הבטיחות ומצב האתר בפועל לדרישות החוק, התקנות ותנאי נותני האישורים.

5.13 נדרש ביצוע עבודות באתר האירוע, לצורך קיום האירוע או להתאמת האתר לדרישות החוק, התקנות ותנאי המשטרה - יחווה מורשה הבטיחות את דעתו לעניין התאמת האתר לאחר השלמת ביצוע העבודות לדרישות החוק, התקנות ותנאי המשטרה.

5.14 מורשה הבטיחות יצהיר בחוות דעתו כי התוכנית כוללת את כל תנאי נותני האישורים וכן יאשר כי הביצוע בפועל תואם את התוכנית המאושרת על ידו.

5.15 מורשה הבטיחות יעביר את האישורים הנדרשים על ידי המשטרה לקצין/בקר אבטחה ורישוי ביחידה הטריטוריאלית בה מתקיים האירוע כולל אישור סופי.

6 תוכניות ותרשימים

6.1 לבקשה לאישור יצורף תרשים סביבה בקנה מידה של 1:2,500 חתום בידי מורשה הבטיחות וכן על ידי בעל מקצוע מוסמך כהגדרתו בתקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות), התשס"א-2000 ובו יצוינו:

6.1.1 הגוש והחלקה שבהם מצוי האתר, בציון מספרם כמופיע בפנקסי המקרקעין לפי חוק המקרקעין – תשכ"ט-1969.

6.1.2 מספרי החלקות הגובלות בחלקה שבה מצוי האתר עד מרחק של 500 מ' מגבול החלקה. או תצלום אוויר המציג את סביבת האירוע עד למרחק של 500 מטר מגבול החלקה.

- 6.1.3. הדרכים והרחובות הגובלים עם החלקה שבה מצוי האתר ושמותיהם.
- 6.2. לבקשה לאישור תצורף מפה מצבית בקנה מידה 1:250, חתומה בידי בעל מקצוע מוסמך כהגדרתו בתקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות), התשס"א-2000 ויצוינו בה הפרטים הבאים:
- 6.2.1. שטח האתר וגבולותיו לרבות קירותיו וגדרותיו.
- 6.2.2. שטחי חניה בתוך האתר ובסביבותיו כנדרש.
- 6.2.3. מיקום מכלי גז דלק או חומרים מסוכנים, ומתקנים אחרים לאחסנתם וכן הצנרת להובלתם.
- 6.2.4. מיקום מערכות כיבוי אש לרבות ברזי שריפה, כולל מיקומם במרחק של עד 30 מ' מחוץ לגבולות הנכס.
- 6.2.5. מיקומם וייעודם של מבנים קבועים ומתקנים ארעיים המצויים או המתוכננים להימצא באתר בעת האירוע, לרבות במות וגשרים וכן פירוט כל המבנים הארעיים שיבנו לצורך קיום האירוע.
- 6.2.6. מיקומם של גנראטורים, ארונות חשמל, עמודי חשמל וקווי מתח עלילים.
- 6.2.7. מיקומם של אמצעי תאורה, שילוט אלקטרוני או אחר, עמדת שליטה טכנית על הבמה, מערכת הגברה ושליטה.
- 6.2.8. מיקומם של פתחי כניסה ויציאה בשגרה וחירום.
- 6.2.9. סימון שטח אר"נ.
- 6.2.10. סימון שטח הצפייה, במידה ובאירוע מתקיים מופע שהקהל אמור לצפות בו.
- 6.2.11. מיקומם של מעברים, דרכי גישה לפינוי והצלה בעת חירום ושערי כניסה לרכב.
- 6.2.12. מיקום רחבת הערכות לרכב חירום והצלה, עמדת פיקוד ומתן שירותי מידע.
- 6.2.13. מיקום שטחי הכלה לצורך ויסות קהל.
- 6.3. המפה המצבית תתבסס על מדידות שנערכו 6 חודשים לכל היותר לפני מועד הגשת הבקשה. מגבלת הזמן של המדידות אינה נדרשת אם בעל המקצוע מצהיר כי לא נעשות שינויים מהותיים האחרונה הקיימת של האתר.
- 6.4. תוכניות אתר בקני מידה המפורטים להלן:
- 6.4.1. תוכנית בקנה מידה של 1:100, עבור שטח הצפייה, אזור הבמה או אזורים החשובים להתמקדות בתוכנית הבטיחות.
- 6.4.2. תוכנית בקנה מידה הקטן ביותר האפשרי המציג את כלל שטח האירוע. לדוגמה 1:450.
- 6.5. בתוכניות האתר יפורטו כל אלה:
- 6.5.1. חלוקה פנימית של המקרקעין שבהם מצוי העסק ושימוש כל חלק, לרבות שטחים המיועדים לריכוז קהל.
- 6.5.2. מידות שטחי האתר השונים ומידות סך כל שטחי האתר, לרבות מספר הצופים המרבי בכל האתר ובכל חלק ממנו.
- 6.5.3. פתחי העסק ומידותיהם, לרבות פתחי חירום.
- 6.5.4. שילוט, תאורה, תאורת התמצאות, מערכות כריזה, מנעולי בהלה, כיווני פתיחת דלתות/שערים.
- 6.5.5. פתחי העסק ומידותיהם, לרבות פתחי חירום.
- 6.5.6. תצורף טבלה בה יהיה תיאור של מבנה העסק לרבות החלוקה הפנימית לאזורים על פי מיקומם הגאוגרפי בתוך העסק ועל פי שימושיהם וכן סיכום שטח האירוע הכולל במטרים רבועים.
7. **ווידוא גמר עמידה בדרישות וביצוע עבודות על-ידי מורשה הבטיחות** מורשה הבטיחות יוודא כי מנהל האירוע, לאחר השלמת ביצוע הדרישות שבתנאי המשטרה הודיע על כך לנותן האישור המשטירתי, לא

יאוחר מ- 4 ימים לפני מועד האירוע. כן יוודא שהודעה על עבודות שאינן צפויות לגרום להפרעה לציבור או לדרך (כדוגמת הסרת גדר, הצבת דגלים) תינתן עד יום אחד לפני מועד האירוע.

7.2. מורשה הבטיחות יוודא שעבודות להקמת מבנים ומתקנים ארעיים באתר, לרבות במה ארעית ומתקני חשמל ואלקטרוניקה ומתקני ישיבה ארעיים - לא יאוחר מ- 24 שעות לפני מועד האירוע, אלא אם אישר נותן האישור המשטרתי להעבירם במועד מאוחר יותר אך לא יאוחר מ- 6 שעות לפני האירוע.

8. נוכחות וביקורות של מורשה הבטיחות

- 8.1. מורשה הבטיחות ימצא באתר האירוע במהלך בדיקות הרישוי מקדימות והסופיות.
- 8.2. באירועים בהשתתפות 5,000 איש ומעלה, מורשה הבטיחות יהיה נוכח באירוע מתחילתו ועד סופו, למעט באירועים שהוחרגו בחוק זה.
- 8.3. במהלך או בסמוך לקיום האירוע חל איסור צריכת משקאות משכרים לבעלי התפקידים שהוגדרו בתנאי המשטרה בנספח ד' לפי פריט רישוי 7.7ה'.
- 8.4. באירועים הנמשכים מעבר ליום אחד, מורשה הבטיחות יבצע ביקורת באתר האירוע ויעביר מידי יום לבעל הרישיון את האישורים החתומים לאותו יום, לרבות אישורים לגבי תקינותם של התשתיות, המתקנים והמבנים באתר האירוע, וכן מערכות החשמל והגז. יש לצרף נספחי הבטיחות א, ב, ג.
- 8.5. מורשה הבטיחות יבצע מדי יום הפעלה ניסיונית למטרת בדיקה של תאורת החירום ומערכת הכריזה, וזאת בנוסף לבדיקת בודק החשמל.

פרק רביעי : תכנון האתר

1. מתקנים ארעיים באירוע

- 1.1 כל מתקן ארעי באירוע מחייב בדיקת מהנדס הרשום במדור מבנים/ הנדסאי הרשום במדור מבנים במשרד העבודה ומתן אישור בכתב ליציבות המתקן, התאמתו לעומס הצפוי ועמידתו בתנאי רוח.
- 1.2 מתקן יבנה אך ורק לפי תוכנית הנדסית. או על פי הנחיות בכתב של מהנדס קונסטרוקציה מלווה.
- 1.3 בעת תליה של ציוד תאורה וטראסים, במידה ויש חשש לגבי התאמת המשקל האמיתי של הציוד ואופן חלוקת העומס לפי התכנון ההנדסי, יש להשתמש ב"מתמרי משקל" בכדי לוודא התאמת המשקל והעומס לדרישות כפי שתכנן מהנדס מתאים.
- 1.4 לא יורשה שימוש במתקן – כולל לא בעת חזרות - לאירוע טרם התקבל אישור בכתב כאמור לעיל.
- 1.5 מורשה הבטיחות יבצע ניהול סיכונים לכל מתקן ארעי במטרה לאתר גורמי סיכון ולהמליץ על אמצעים להפחתת הסיכון, כגון: הרחקת קהל מהמתקן באמצעות גידור, שילוט וכדומה.
- 1.6 במידה ומורשה הבטיחות, לאחר שביצע זיהוי גורמי סיכון והעריך את הסיכונים, הגיע למסקנה כי לאור הנתונים הפיזיים של המתקן כגון גודל, משקל ובהתחשב באופן הצבתו ובהשפעת רוחות עליו, אין כל סיכון לתזוזה לא מתוכננת או לקריסת המבנה, רשאי מורשה הבטיחות לפטור את המתקן מבדיקת בעל מקצוע מוסמך כנדרש לעיל. פטור מבדיקה יימסר בכתב על ידי מורשה הבטיחות למנהל האירוע. דוגמה: אוהל במידות עד 3X3 מטר, גזיבו במידות של פחות מ- 4 מ"ר. רמקול בגובה של עד 1.5 מטר, המונח על הקרקע או משטח יציב אחר, דוכני מזון וברים וכדומה.
- 1.7 במידה ולא נדרש אישור של בעל מקצוע, מורשה הבטיחות ינקוט בצעדים להבטחת המתקן כגון: גידור, קשירה, קיבוע לקרקע וכדומה.
- 1.8 מתקן ארעי שאיננו "מבנה פשוט" (כאמור בחוק התכנון והבניה) מחייב בנוסף לאישור בעל מקצוע כנ"ל בדיקה נוספת שתינתן ע"י בעל מקצוע מוסמך אחר, בלתי תלוי בנותן האישור הראשון. יודגש כי שני בעלי המקצוע לא יכולים להיות נציגי / עובדי אותו ארגון / חברה / התאגדות משפטית.
- 1.9 הגיע מורשה הבטיחות למסקנה, לאחר ביצוע סקר סיכונים שמבנה פשוט מחייב בדיקה נוספת על ידי איש מקצוע כאמור לעיל, יוודא קיום בדיקה נוספת זו.
- 1.10 מורשה הבטיחות יוודא כי מגבלות שימוש במתקן יובאו לידיעת מנהל האירוע ובמידת הצורך יפורסמו למשתמשים / קהל (דוגמה: "אסור לטפס על המתקן").

2 גדר חיצונית

- 2.1 בהתקיים אחד מהמקרים הבאים, האירוע יוקף בגדר חיצונית שגובהה לא יפחת מ- 2 מטר.
 - 2.1.1 כאשר כאשר הוחלט על ידי פיקוד המשטרה שבאירוע זה נדרש לבצע בידוק וסינון נכנסים.
 - 2.1.2 כאשר מנהל האירוע מבקש להגביל את הכניסה לאתר בעת האירוע בהצגת כרטיס או בדרך אחרת.
 - 2.1.3 כאשר על פי הערכת מורשה הבטיחות ו/או נותן האישור המשטרתית, מספר האנשים הצפוי להגיע לאירוע עולה על מספר הצופים המירבי ובהעדר גידור יש משום סיכון לשלום הציבור או לביטחונו.
 - 2.1.4 בכל מקרה שבו הכניסה לאתר מותנית בהצגת כרטיס.
 - 2.1.5 בכל מקרה בו סבור מורשה הבטיחות שנחוצה גדר בכדי להפחית את הסיכונים למשתתפי האירוע.
- 2.2 הגדר החיצונית תהיה במצב תקין בכל עת ותעמוד בדרישות תקן ישראלי מס' 4273.
- 2.3 במידה ואין חובה להתקין גדר בגובה 2.0 מטר, יכול מורשה הבטיחות להמליץ על תיחום האתר במחסומי ברזל בגובה 1.10 מטר.

3 אתר בקרבת מים (ים, בריכה וכדו')

- 3.1 באתר הסמוך לקו מים, יגודר קו המים בגידור שגובהו לא יפחת מ- 1.10 מ' מהקרקע הטבעית.
- 3.2 באתר יופעלו מצילים מוסמכים כחוק עם הסמכה בתוקף, כולל עזרה ראשונה.
- 3.3 על פי הצורך יש לדרוש אביזרי הצלה (גלגל הצלה, חסקה, אופנוע ים וכו').
- 3.4 יש לוודא שכל מציל יצויד במכשיר קשר, ואמצעי זיהוי (חולצה כובע).
- 3.5 באירוע שנמשך לשעות חשכה, נדרש להאיר את מקור המים. התחום אותו יש להאיר ייקבע בתאום בין מורשה הבטחות לגורמי ההצלה בהתאם לסקר הסיכונים לעניין זה.
- 3.6 באירוע באירוע המתרחש בבריכת שחיה בו כמות המשתתפים גדולה מהכמות המותרת בשטח המים בבריכה (ע"פ תקנות תכנון ובניה) תופרד הבריכה משטח האירוע ע"י גידור והכניסה לשטח יתאפשר לכמות האנשים המותרת בלבד. בבריכה יהיו מוצבים בבריכה כמות מצילים כנדרש בתקנות הסדרת מקומות רחצה (בטיחות בבריכות שחיה), תשס"ד – 2004, ובנוסף יהיה מציל נוסף לצורך החלפה.

4 מיקום מבנים ומתקנים ארעיים

- 4.1 תכנון מיקום המבנים הארעיים בשטח האירוע צריך לקחת בחשבון את התנאים הפיזיים של המקום בו הם יוצבו, לדוגמה מדרון, סוג הקרקע, חללים מתחת לקרקע, גגות/תקרות של מבנים, אלמנטים עליים כמו כבלי חשמל, טלפון, ומזגנים. אין להקים מבנים במקומות בהם יש סכנה ליציבותם או לבטיחות הקהל.
- 4.2 תכנון מבנים הנדסיים ארעיים צריך לקחת בחשבון תנועת קהל זורמת ללא מכשולים בין המתקנים. יש להתחשב במידת האטרקטיביות של המתקן והשפעתו על חסימת/היצרות צירי הליכה ומעברים בשטח האירוע. אין לחסום צירי הליכה בשטח האירוע ואין לחסום צירי גישה אל פתחי יציאת קהל.
- 4.3 מיקום מתקנים ארעיים יתחשב בלחצי קהל הצפויים בסמוך לכל מתקן. כמות המתקנים ומיקומם יתאימו לביקוש הצפוי.
- 4.4 ביחס לכל מתקן ינקטו האמצעים בכדי לשלוט בתנועת הקהל אל המתקן, בתוך המתקן וביציאה מהמתקן. לדוגמה: הצבת מובילי קהל בסמוך למתקני מתנפחים, דוכני מזון וכדומה. הצבת סדרנים לצורך ניהול תנועת הקהל, מניעת צפיפות ושמירה על הסדר, ובמידת הצורך: שלטים המכוונים את תנועת הקהל.

5 תאי שירותים, מים ופינוי פסולת

- 5.1 יש למקם באירוע תאי שירותים (נוחיות) ושקתות מים בהתאם להנחיות משרד הבריאות.
- 5.2 בקרבת הבמה ולפחות ב-2 צדיה יותקנו 2 מתקני מים לצורך חלוקת מי שתיה לקהל. זאת בהתאם לאופי האירוע ותנאי שטח האירוע, כך שלא ייווצרו שלוליות מים בשטח המיועד לקהל. ניתן להסתפק בנקודה/ות חלוקת בקבוקי מים בקרבת הבמה במקום התקנת מתקנים.
- 5.3 יש למקם באירוע פחי אשפה בכמות מתאימה לצורך פינוי פסולת הצפויה להיווצר באירוע. העדפה לפחים שניתן לכסותם.
- 5.4 חובה לתכנן ולפרט את מתקני השירותים לאנשים עם מוגבלויות.
- 5.5 יש להבטיח גישה בטוחה, נפרדת מצירי הליכת קהל, לצירי תנועה של כלי רכב המשמשים לפינוי פסולת. בנוסף להפרדת נתיבי תנועה בין הולכי רגל לכלי רכב, יש לנקוט בצעדים מנהלתיים בהתאם לסקר הסיכונים לצורך הבטחת בטיחותם של הולכי הרגל באירוע. לדוגמה: שלטי אזהרה והכוונת תנועה.
- 5.6 האחראי לביטחון יבטיח פינוי פחי האשפה לעיתים תכופות.
- 5.7 פינוי פסולת יעשה לאחר אישור בעל סמכות באירוע ובליווי אנשי הפקה אשר ילבשו אפודים זוהרים וימנעו מפגש בין הולכי רגל לכלי רכב וכדומה.

- 6.1. קמפינג יעמוד בדרישות פריט רישוי 7.1ה'.
- 6.2. מספר ורוחב פתחי הכניסה והיציאה יהיה בהתאם לאמור במסמך זה, בדומה לכל אירוע תחת כיפת שמים.
- 6.2. גודל מתחם אוהלים אחד באירוע (ללא חישוב שטח השבילים הגובלים במתחם) לא יעלה על 2,500 מ"ר (למשל 50 מטר X 50 מטר) ומספר האוהלים במתחם לא יעלה על 200.
- 6.3. תבוצע הפרדה בין המתחמים וכן בינם לבין שטחים אחרים באירוע אשר תאפשר מעבר כלי רכב חירום וכן תצמצם סיכוני אש, בדומה לשבילי אש ביערות.
- 6.4. יש להכין סקר סיכוני בטיחות לקמפינג ולכלול בתוכו את נושא צפיפות הקהל, מתקנים הנדסיים ארעיים, סכנת אש, סכנת שימוש בגז, סיכונים תברואתיים ועוד. מורשה הבטיחות יתחשב בממצאי הסקר בבואו לקבוע את צורת וגודל המתחמים והמרווחים ביניהם וזאת מבלי לחרוג מהמגבלות שצוינו לעיל.

7. מתקנים מתנפחים ומתקני שעשועים

- 7.1. באירוע בו מותקנים מתקנים מתנפחים או מתקני שעשועים אחרים, ימונה אדם שעבר הדרכה מתאימה על ידי ספק המתקנים או באמצעות הכשרה חיצונית אחרת (לדוגמה הכשרה בחברה למתנ"סים). מורשה הבטיחות ייוודא התאמת האדם על בסיס מסמך שיוצג בפניו. אדם זה יהיה אחראי לתקינות ולהפעלת המתקנים. תפקידיו:
 - 7.1.1. לוודא עמידה במגבלות שנקבעו לגבי המשתמשים במתקן (גיל, גובה, משקל וכדומה).
 - 7.1.2. לוודא הצבת סדרנים ומפעילים בכמות מספיקה לשמירה על בטיחות המשתמשים במתקנים.
 - 7.1.3. לאתר ולסלק מפגעים המתגלים באזור המתקנים.
 - 7.1.4. לפעול בהתאם לדרישות חוזר מנכ"ל משרד החינוך למתקנים מתנפחים.

פרק חמישי: שילוט

1. באתר ובסביבתו יותקנו שלטים במקומות ובהתאם לדרישות המפורטות להלן:
 - 1.1. שלטים מוארים שרקעם לבן עליהם כתוב בירוק "יציאה" ומסומן עליהם חץ המורה לכוון פתחי היציאה מהאתר, אשר יוצבו במקומות מרכזיים באתר, בתפניות, צמתים ומקומות אחרים שבהם כיוון היציאה אינו ברור.
 - 1.2. שלטים שרקעם לבן עליהם כתוב באדום "כניסה" אשר יוצבו מעל כל פתחי הכניסה מחוץ לאתר.
 - 1.3. גובה האותיות על גבי שלטי היציאה והכניסה לא יפחת מ- 36 ס"מ, רוחבן לא יפחת מ- 12 ס"מ ועובי האות לא יפחת מ- 12 מ"מ.
 - 1.4. שלטים שרקעם לבן והכיתוב עליהם אדום המסמנים את המקומות כדלקמן בתוך האתר ובסביבתו:

(1) קופות.

(2) עמדת שירותי מידע.

(3) עמדת פיקוד/משטרה.

(4) נקודת עזרה ראשונה.

(5) עמדת כיבוי אש.

(6) בורות ביטחון.

גובה האותיות לא יפחת מ- 12 ס"מ, רוחבן לא יפחת מ- 12 ס"מ ועוביין לא יפחת מ- 12 מ"מ.

1.5 בכניסה לאתר ומעל הקופות יותקנו שלטים שרקעם לבן ועליהם ייכתבו בכיתוב בצבע שחור תנאי הכניסה לאתר, לרבות לעניין בדיקה ביטחונית, הכנסת נשק, משקאות משכרים, בקבוקי זכוכית, פחיות שתייה ומגבלת גיל, הודעה כי האתר מצולם ומוקלט - הכל כפי שיקבע ע"י נותני האישור במסגרת תנאי הרישיון.

1.6 גובה האותיות לא יפחת מ- 12 ס"מ, רוחבן לא יפחת מ- 12 מ"מ ועובי האותיות לא יפחת מ- 12 מ"מ.

1.7 שלטים מוארים או זוהרים לסימון מתקנים כדלקמן:

- 1.7.1 בחזית ארונות חשמל יותקן שלט עליו כתוב "זהירות חשמל - לא לכבות במים".
- 1.7.2 ליד מתגי חשמל ראשיים בהם עובר מתח גבוה, לוחות חשמל ראשיים ואזוריים יותקנו שלטים עליהם ייכתב "מתג ראשי", "כוח ראשי", "תאורה ראשי".
- 1.7.3 ליד מיקום אחסנת ציוד הצלה יותקנו שלטים עליהם כתוב "ציוד הצלה".
- 1.7.4 ליד המגופים הראשיים של מי כיבוי אש יותקנו שלטים עליהם כתוב "מגוף ראשי של מי כיבוי".
- 1.7.5 ליד פתח אוורור להוצאת עשן יותקנו שלטים עליהם כתוב "פתח אוורור חירום" וכן "פתח שחרור עשן - לא לחסום".
- 1.7.6 ליד גנרטור יותקן שילוט אזהרה "זהירות חשמל - סכנת חיים"
- 1.7.7 ליד מתקני חירום יותקנו שלטים עליהם כתוב שם המיתקן. רקע השלטים יהיה לבן והכיתוב שעליהם יהיה בצבע אדום. גובה האותיות לא יפחת מ- 12 ס"מ, רוחבן לא יפחת מ- 12 ס"מ, ועוביין לא יפחת מ- 12 מ"מ.
- 1.7.8 השלטים יותקנו בגובה שלא יפחת מ- 2.10 מטר מפני הקרקע. גובה השלט ביחס לפני הקרקע יצוין על מפת האתר.
- 1.8 יש להתקין שילוט הכוונה לחניה, שירותים ודרכי הנגישות לאנשים עם מוגבלויות שיאושרו על ידי מורשה נגישות.

2 נקודה לילדים אובדים

באירוע בו מתוכננים להשתתף 5,000 איש ומעלה מורשה הבטיחות יוודא הקמת נקודה לילדים אובדים כולל שילוט ברור. המקום יהיה מקורה ויצויד בשולחן, כסאות ואמצעי קשר ונציג מארגנים.

פרק שישי: מכירת מזון ומוצרים

1 מכירת מזון ומוצרים באתר

- 1.1 מיקום מתקני מכירת מזון ומוצרים אחרים (להלן - מקומות מכירה) יסומן בתוכנית האתר וסביבתו.
- 1.2 לא יותקנו מקומות מכירה בשטח האתר בסמוך לכניסות, ליציאות, למעברים למדרגות ובסמוך לבמות. המרחק בין נקודות המכירה לכניסות וליציאות לא יפחת מ- 10 מ'.
- 1.3 לא יימכרו בשטח האתר משקאות משכרים או משקאות בבקבוקים ובפחיות ולא תותר הכנסת משקאות כאמור לאתר, אלא אם כן הדבר הותר במפורש בתנאי הרישיון על ידי נותן האישור המשטרתי, בשים לב לאופי האירוע ולהתנהגות הצפויה של המשתתפים בו.

- 1.4 נקודות מכירה בהם קיים שימוש באש או בגז יוצבו במרחק העולה על 10 מ' לפחות משטח הצפייה בכפוף לאישור כב"ה ומורשה הבטיחות של האירוע.
- 1.5 המוצרים הנמכרים יובאו לאתר עד שעתיים לפני פתיחת השערים לאירוע.
- 1.6 לא תתאפשר במהלך האירוע כניסת כלי רכב למקום בו נמצא קהל באתר. אם יש צורך בהטענה מחדש של מלאי המזון והשתיה, יש לנקוט באמצעים המבטיחים מניעת מגע בין בני אדם לכלי רכב.
- 1.7 מכירה וצריכה של כל סוגי המשקאות (משכרים ושאינם משכרים) תהיה, בכוסות או בבקבוקים, מפלסטיק לא קשיח. שימוש בכוסות / גביעי יין מזכוכית או מפלסטיק קשיח מצריך חוות דעת של מורשה הבטיחות ואישור נותן האישור המשטרה.

2 משקאות משכרים

2.1 באירוע בו אושר ע"י נותן האישור המשטרה מכירה, צריכה וההגשה של משקאות משכרים בכפוף להוצאת רישיון כאמור. יוצב שילוט שיוצג מעל פתחי הכניסה לבית האירוע. לשון ההודעה תהיה כדלהלן:

מכירה או הגשה של משקאות משכרים למי שטרם מלאו לו 18 שנה - אסורה!

על פי חוק העונשין, התשל"ז 1977 וכן עפ"י סעיף 193 א' לחוק: "מכירה או אספקה של משקה משכר למי שטרם מלאו לו 18 וכן עידוד אדם כאמור לצרוך משקה משכר - מהווים עבירה"

- 2.2 השלט יהיה עשוי מחומר קשיח, למעט קרטון, שמידותיו 50X40 ס"מ.
- 2.3 האותיות בשלט יהיו בצבע שחור על רקע לבן, כאשר האותיות בפסקה הראשונה להודעה יהיו בגודל אחיד 2.5X2.5. ס"מ של השלט ייקבע בגובה 1.80 מטר עד 2.20 מטר מהרצפה ויהיה גלוי לבאי המקום.
- 2.4 השלט יותקן עם סידורי הארה בצדו ויואר בשעות החשיכה בכל עת שהאירוע פתוח לציבור.
- 2.5 המבקש לצרוך משקאות משכרים חייב לבקשת מנהל האירוע או עובד באירוע להציג תעודה מזהה או אמצעי זיהוי אחר באמצעותו ניתן לוודא את גילו. (תעודת זהות, רישיון נהיגה, דרכון) אין להסתמך בתעודה המוצגת ע"י מסמך מצולם או טלפון סלולרי.
- 2.6 יש להתקין מצלמה הצופה ומקליטה בכל קופת מכירת אלכוהול.

פרק שביעי: סדרי תנועה וחניה

1 סדרי תנועה וחנייה

- 1.1 באירוע עד-5,000 – (בו זמנית) - אין צורך בחוו"ד הנדסית.
- 1.2 באירוע מעל 5,000 צופים בו זמנית מורשה הבטיחות יודא שקיימות תוכניות להסדרי תנועה וחנייה באירוע ע"י מהנדס תנועה לאישור מהנדס התנועה המשטרה, עפ"י נוהל את"ן. אין צורך בתוכניות להסדרי תנועה, אם בסביבת האירוע קיימים הסדרי תנועה וחנייה מוסדרים היכולים לשמש את כמות הקהל הצפויה באירוע.
- 1.3 התוכניות יכללו בין היתר את המענה להסדרים הבאים:
- 1.3.1 הסדרי תנועה בנגישות לאירוע לרכב פרטי וציבורי.
- 1.3.2 הסדרי תנועה לרכבי חירום והצלה.

1.3.4 הסדרי חניה ונגישות לאירוע לאנשים עם מוגבלות. במידה ויש צפי לעומסי תנועה או חסימות צירים יעדכן מנהל האירוע את חברות האוטובוסים ורכבת ישראל על קיום האירוע, שעות האירוע וצפי כמות קהל (יש לצרף אישור תיעוד העדכון).

2 **פריקה וטעינה**: לא יתיר מנהל האירוע או מנהל האירוע פריקה וטעינה, אלא בהתאם להוראות כל דין.

פרק שמיני: תאורה ומערכות חשמל

1. בכל שטח האתר וסביבתו, לרבות שטח וויסות הקהל, שטחי כניסה, יציאה וחניות, תותקן תאורה שתאפשר התמצאות נאותה של הציבור הנמצא במקום. עוצמת התאורה בכל נקודה לא תפחת מ- 10 לוקס מדוד בגובה הריצפה. התאורה תמשיך לפעול במהלך כל האירוע.
2. באתר תותקן תאורת חירום אשר תופעל אוטומטית תוך 3 שניות מרגע נפילת המתח של רשת החשמל הרגילה באמצעות מקור כוח חלופי – כגון מצבר ניקל קדמיום. תאורת החירום תפעל למשך 60 דקות לפחות. (להלן-תאורת חירום).
3. בנקודות משטרה באתר האירוע, בתחנות עזרה ראשונה וכיבוי אש תותקן תאורה בעוצמה שלא תפחת מ- 100 לוקס.
4. תאורת חירום תותקן באתר במקומות הבאים ותופעל במשך כל זמן הפעילות:
 - 4.1. שטח וויסות הקהל.
 - 4.2. שלטי יציאה וכניסה.
 - 4.3. מעברים, צמתים ותפניות בשטח האתר.
 - 4.4. במות.
 - 4.5. תאי שירותים.
 - 4.6. נתיבי מילוט.
 - 4.7. לוחות חשמל ראשיים ובלוחות החשמל של הגנרטורים.
 - 4.8. כל מקום אחר אשר לדעת מורשה הבטיחות עלול להוות מכשול בהעדר תאורה.
 - 4.9. במקומות המפורטים בסעיפים קטנים 4.1-4.8 לא תפחת עוצמת תאורת החירום מ- 10 לוקס מדוד מפני הקרקע בעת פעולה ראשונית ולא פחות מ- 1 לוקס כעבור 60 דקות.
 - 4.10. כל גוף של תאורת חירום יצויד בנורית ביקורת שתאפשר אבחון מצבו התקין של גוף התאורה כאשר בודק גוף התאורה עומד על הקרקע. תאורת חירום תיבדק לפני תחילת האירוע בידי בודק חשמל בעל רישיון מתאים לגודל הציבור.

4.11. תאורת שלטי "יציאה" תזון מרשת החשמל הרגילה ותופעל באופן אוטומטי ומיידית בעת נפילת מתח של רשת החשמל הרגילה באמצעות גופי תאורה עצמאיים, בעלי מתח נמוך המופעלים אוטומטית. משך פעולת גופי תאורה אלה לא יפחת מ- 60 דקות.

4.12. כבלי חשמל באתר ובסביבתו יהיו מוגנים ומבודדים לשם שמירה על שלומו של הקהל. לא יועברו כבלי חשמל מעל נתיבי תנועה של קהל אלא על גבי מתקן ובגובה שאושר על ידי בודק החשמל. כבלים מעל שבילי הליכה או שטח הצפייה באתר יהיו מעל לגובה של 2.5 מטר, כבל חשמל מעל דרך בה עוברים כלי רכב יותקן מעל גובה 4.20 מטר.

5. מחולל חשמל (גנרטור)

- 5.1 באירוע יותקן מחולל חשמל שיופעל אוטומטית עם הפסקת זרם החשמל, מרשת החשמל הרגילה.
- 5.2 במידה והאירוע מוזן ע"י גנרטור בלבד, יהיה גנרטור נוסף לצורך גיבוי שיכנס באופן אוטומטי לפעולה בעת קריסה של הגנרטור הראשי.
- 5.3 מחולל החשמל יזין בעת הצורך מערכות חיוניות ובכלל זה, תאורת השילוט וההתמצאות, ערכות למסירת הודעות, מצלמות ותאורת האירוע.
- 5.4 יותקן מתג להפסקת פעולת מחולל החשמל למקרה חירום.
- 5.5 מיקום המחולל החשמלי ואחסון הדלק הנוזלי לתפעולו, יהיה כפי שנקבע בתקנות רישוי עסקים, (אחסנת נפט), התשל"ז 1976.
- 5.6 גנרטור החירום יהיה בעל הספק אשר יאפשר הפעלת תאורת החירום ומערכת הכריזה למשך 4 שעות לפחות. הגנרטור יופעל אוטומטית, תוך 8 שניות לכל היותר, מעת נפילת מתח של מקור המתח החשמלי הראשי באירוע. הגנרטור יגודר מפני גישה לקהל.
- 5.7 הגנרטור ואחסון הדלק שלו יותקנו על פי תקנות רישוי עסקים, (אחסנת נפט), תשל"ז 1976.
- 5.8 לא יותקן גנרטור באתר האירוע, אלא לאחר קבלת אישור בכתב על תקינות הגנרטור ומכלליו מטכנאי שהוסמך או מונה לתפקידו על ידי החברה המספקת את הגנרטור.
- 5.9 אין להתקין באירוע גנרטור המונע בבניין, אלא גנרטור המונע בסולר בלבד.
- 5.10 טרם הפעלת גנרטור באתר לאירוע יש לבצע בדיקה ע"י בודק חשמל.
- 5.11 מורשה הבטיחות יודא טרם תחילת האירוע שהגנרטור מלא דיו בסולר.
- 5.12 גנרטור יופעל באירוע אך ורק ע"י אדם מיומן שהוכשר בתפעולו ובתחזוקתו, והוסמך לתפקידו ע"י החברה המספקת את הגנרטור. מפעיל הגנרטור ימצא על יד הגנרטור במהלך כל האירוע. יותקן מתג להפסקת פעולת הגנרטור בשעת חירום.
- 5.13 הגנרטור ומקום אחסנת הדלק יגודרו בגדר שיתקיימו בה התנאים הבאים: קיר בנוי או גדר רשת מתכתית חזקה בגובה שלא יפחת מ- 180 ס"מ, שחלקה התחתון בגובה 60 ס"מ לפחות, עשויה מחומר אטום ובלתי דליק, וחלקה העליון עשוי מרשת צפופה או מחומר אטום ובלתי דליק.
- 5.14 אין לקיים כל מבנה או מתקן במרחק קטן מ-3 מטר מהגנרטור אוווגם ממכל הדלק חיצוני שלו.

פרק תשיעי : תכנון גושי צפיה ומעברים

1. חלוקה לגושי צפיה לקהל בישיבה לא בטריבונה

אירוע המיועד ליותר מ-1,000 צופים בישיבה, יחולק לגושים נפרדים שכל אחד מהם מיועד ללא יותר מ-800 צופים.

2. מעברים לא בטריבונה, ומדרגות המובילות למושבים של הצופים :

2.1 בין הגושים יהיו מעברים. רוחב כל מעבר אורכי או רוחבי לא יפחת מ-2.20 מטרים, לכל אורכו. לא יותקן בהם, לכל אורכם, כל מכשול, ורוחבם יהיה אחיד.

2.2 רוחב המעברים ורוחב המדרגות המובילות מהמושבים של הצופים אל פתחי היציאה לא יפחת מ-2.20 מטר.

2.3 כל פתח יציאה יוביל לשטח שאין בו כדי לסכן את שלומם של היוצאים ולא יהיה כל שינוי במפלס המשטח ליד היציאה, ולמרחק של 10 מטר לפחות.

2.4 במידה ומתקיים אירוע בתוך מבנה או אוהל, יש לפעול על פי הנחיות של חוק תכנון ובניה.

2.5 באירוע, רוחב המדרגות המובילות למושב הצופים, הרום והשלח שלהן יהיו אחידים, אחיד; לעניין זה, הפרש אשר אינו עולה על 0.5 סנטימטר גם לאחר הביצוע. שלח המדרגות יהיה עשוי מחומר בלתי מחליק.

2.6 רום המדרגות כאמור, לא יעלה על 23 ס"מ ורוחב השלח שלהן לא יפחת מ-28 ס"מ.

3 מושבים ורוחב מעברים שלא בטריבונה

3.1 רוחב מושב לאדם לא יפחת מ-50 ס"מ. וזאת בין אם היה המושב נפרד ובין אם הוא חלק מספסל. היה המושב עם מסעדים, לא יובא רוחב המסעדים בחישוב רוחב המושב.

3.2 שורה תכיל עד 40 מושבים.

3.3 רוחב המעבר בין שתי שורות לא יקטן מ-45 ס"מ. רוחב המעבר האמור יימדד בין אנך המשוך לקצה הקדמי של המושב בשורה פלונית לבין אנך המשוך לקצה האחורי של המשענת בשורה שלפניה.

3.3 שורות המושבים יחולקו לגושים. כל גוש יכיל לא יותר מ-20 שורות. מספר המושבים בכל גוש לא יעלה על 800.

3.4 גוש קיצוני, שאין מעבר אחרי שורת המושבים האחרונה שלו, יכיל לא יותר מ-10 שורות.

3.5 בין גושי המושבים וכן בפאתי הגושים הקיצוניים יוקצו מעברים לקהל. רוחב מעבר יהיה אחיד לכל אורכו ולא יפחת מ-2.20 מטר.

3.6 כל גוש יהיו מעברים משני צידיו. 2 מעברים המקבילים לשורות (להלן - מעבר רוחבי) ו-2 מעברים הניצבים לשורות. בנסיבות שבהן מתבקשת התקנת גוש עם מעבר רוחבי אחד בלבד לא יעלה הגוש על 10 שורות מושבים.

3.7 אם לגוש יש רק מעבר אחד בצידו, כמות המושבים בכל שורה בגוש לא תעלה על 20 מושבים

4. מושבים, מדרגות, מעקים, מאחזי יד ורוחב מעברים בטריבונה / יציע ארעי / פארענצ'עס: יעשו על פי חוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965 ותקנותיו.

5 טריבונה בעלת תקן זר

5.1 בטריבונה מודולרית שתוכננה על-פי תקנים זרים, רוחב המדרגות המצטבר בטריבונה לא יפחת ממקדם 0.3 ס"מ לאדם.

5.2 להלן נוסחת החישוב: כמות המושבים * 0.3 = רוחב המעברים המצטברים בס"מ.

5.3 רוחב המדרגות לא יפחת מ- 1.1 מ'.

5.4 לדוגמא: טריבונה המיועדת ל- 5,000 מושבים, רוחב המעברים המצטברים בטריבונה לא יפחתו מ- 1,500 ס"מ, דהיינו 15 מטר.

6. **מעברים בקדמת הבמה ובצידה** יותקנו מחיצות לחץ בקדמת הבמה, במטרה להפריד בין הקהל לבין הבמה בקו קמור ממנה, מרחק גדר הלחץ מהבמה יהיה לפחות 3.0 מטר נטו.

6.2 בהתאם להערכת סיכונים אשר תבוצע על ידי מורשה הבטיחות, הצבת גדר לחץ במרחק הקטן מ- 3.0 מטר תובא לאישור נותן האישור המשטרתי על גבי 'טופס הסתייגות'. מומלץ לשתף בסקר הסיכונים בנושא זה את מנהל האבטחה באירוע.

מחיצות לחץ חזית קדמית
מחיצות לחץ, חזית אחורית

6.3 השטח בין מחיצת הלחץ לבמה לא ישמש אלא להבטחת פינוי מהיר של קהל משטח הצפייה לכיוון רחבת ההערכות ופתחי היציאה אשר ימצאו בצידי הבמה או בחלקה האחורי וכן למניעת הצטופפות ולחץ על קדמת הבמה. שטחי הארץ ימוקמו בצידי הבמה או בחלקה האחורי ולא בתחום ה PIT (חזית הבמה).

6.4 מורשה הבטיחות רשאי שלא לעשות שימוש במחיצות לחץ, בהתחשב בסוג האירוע ובסיכונים הצפויים ממנו. החלטה זו תבוא לידי ביטוי בסקר הסיכונים שיערוך מורשה הבטיחות ותובא לאישור נותן האישור המשטרתי על גבי 'טופס הסתייגות'.

6.5 משני צידי הבמה יוקצו מעברים ברוחב שלא יפחת מ- 2 מ'. מעברים אלה יישמרו פנויים ממכשולים במהלך כל האירוע ולא ישמשו אלא להבטחת פינוי מהיר של הקהל בעת הצורך.

6.6 בעת השימוש במחיצות לחץ המיועדות לבלימת תנועת קהל לאזורים אסורים או למנוע קריסת קהל, יש לוודא את קיום הדרישות האלה:

- 6.6.1. מחיצות הלחץ יוצבו על גבי שטח מישורי יציב, בעל מקדם חיכוך גבוה לא באופן ישיר על בטון, אספלט, אריחים חלקים וכדומה, אלא אם משתמשים במשטחים כדוגמת גומי להגדלת החיכוך הסטטי.
- 6.6.2. במידת הצורך מחיצות הלחץ יעוגנו לקרקע, כדי למנוע תזוזה או החלקה שלהם. העיגון יעשה באופן שלא יוצבו מכשולים העלולים לפגוע בקהל.
- 6.6.3. מחיצות לחץ יחוברו זה לזה חיבור בטוח ועמיד, באופן שלחצי הקהל ותזוזות מקריות של המחסומים לא יגרמו לניתוקם זה מזה. בעת חיבור המחסומים באמצעות ברגים ואומים, יעשה שימוש באומים לאבטחה עצמית למניעת השתחררותם.
- 6.6.4. אין להשתמש במחיצות לחץ הבנויות מסורגים, שעלולים להילכד בהם איברי גוף, אלא במשטח רציף או ברשת צפופה, הן בבסיס המחיצה והן בחלקיה הניצבים הבולמים את תנועת הקהל.
- 6.6.5. אין להשתמש במחיצות לחץ העלולות לגרום לפגיעה כאשר אנשים נבלמים על ידיהם, וככל האפשר יש לרפד חלקי מחיצות העלולים לגרום לפגיעה באנשים בעת לחץ.
- 6.7. גובה גדר הלחץ יהיה 1.10 מטר מפני הקרקע. בצידה הפנימי תקוים מדרגה המאפשרת עמידה נוחה של ממלא תפקיד למטרות תצפית על הקהל ולהקלת חילוץ קהל לתוך ה-PIT.
- 6.8. יציבות מחיצת הלחץ ואישור על התקנתה בשטח האירוע, יינתן ע"י מהנדס / הנדסאי מבנים.
- 6.9. יש לוודא שכבלים העוברים מעמדת הבקרה אל הבמה, אינם מהווים מכשול לקהל, אינם מסכנים את הקהל ואינם מערערים את יציבות מחיצת הלחץ. מומלץ להשתמש במקטע ייעודי להעברת כבלים. בדרי"כ מקטע זה יהיה במרכז הבמה, מקום בו צפוי מרבית לחץ הקהל, לכן יש לוודא שהמקטע בו עוברים הכבלים, יכול לשאת את לחץ הקהל הצפוי ושהמקטע מחוזק בברגים בשני צדדיו.
- 6.10. בנוסף לחוזק וליציבות הכללית של המחסום, יש לשקול את צורתו. בהתחשב בכך שמחסומים נועדו לשמר ולעמוד בלחץ הקהל, חיוני לוודא שמיקום וצורת המחסום לא יובילו ליצירת "כיסים" שבהם אנשים יכולים להילכד, או שלא ניתן לפזר מהם אנרגיה קינטית בבטחה. דוגמה טיפוסית תהיה העדפה של תצורה קמורה ולא קעורה למחיצת לחץ בחזית במה המאפשר העברת אנרגיית קהל ותנועה החוצה ולצדדים כדי לשחרר לחץ במקום להתרכז במקום אחד.
- 6.11. במקום שבו מסתיימים מחיצות הלחץ בצידי חזית במה, הם בדרך כלל יתחברו לסוג אחר של גדר או מחסום, וימשיכו את האזור מאחורי הקלעים (Backstage). החיבורים צריכים להיות מאובטחים כראוי וללא קצוות חדים או בולטים. מומלץ להציב קטעי גדר מכוסים או מלאים אשר ימנעו קשר עין לבמה. מניעת קשר עין לבמה מקצוות מחיצות הלחץ, תימנע הצטברות של לחצי קהל במקום שבו מחסום הלחץ מסתיים ומתחיל סוג גידור אחר, פחות חזק. מומלץ לחסום קשר עין של הקהל אל עבר הבמה בנקודות החיבור וזאת בכדי להפחית את לחץ הקהל בנקודות החיבור בין מחיצת הלחץ לסוג גידור אחר שאינו מחיצת לחץ.
- 6.12. מערכת מחיצות לחץ, יכולה לשמש כחלק חיוני באירועים מסוימים במגוון מקומות שבהם צפויה צפיפות קהל, למשל: ברים, דוכני מזון, ציר הליכת אח"מים וכו'.

פרק עשירי – סקר מפגעים וניהול סיכונים באירוע

1. יבוצע באתר ויתועד סקר מפגעים - סיור מקדים לאיתור מכשולים ומפגעים. מועד הביצוע של הסקר יאפשר הסרה מבוקרת של כל המפגעים לפני קיום האירוע. בנוסף, יש לבצע סקר לזיהוי וסילוק מפגעים גם ביום האירוע, לפני כניסת הקהל לאתר האירוע.
2. במסגרת תכנון האירוע יערך תהליך של ניהול סיכונים הכולל זיהוי גורמי סיכון, הערכת סיכונים ובקרת סיכונים. (ראה רשימת תיג' בנספח ה'). ניהול הסיכונים יתייחס באופן מפורט לכל אחד מהבאים:
 - 2.1. תשתיות ומתקנים קבועים באתר האירוע.
 - 2.2. מתקנים ארעיים המוקמים לצורך האירוע והמפורקים עם סיומו.
 - 2.3. סיכונים תנועת קהל.
 - 2.4. סיכונים תחבורתיים בהגעה, בחנייה ובעזיבה לאירוע.
 - 2.5. סיכונים בפעילויות האירוע – כולל למשתתפים ולצופים.
 - 2.6. ציוד, אבזרים וחומרים שמשתמשים בהם באירוע או בהכנות לאירוע.
 - 2.7. ייבחנו ההשלכות של הצבת המתקנים הארעיים על תנועת הקהל ובטיחותו.
 - 2.7.1. מיגון מיכלי לחץ (גלילי גז Co 2, קומפרסורים, גלילי גז הליום וכדומה) והתייחסות למכלי גז למכונות בירה אשר קיים סיכון כי יפלו וראש המיכל ישבר. (התייחסות לדרישות תקן ישראלי 712 גלילים מטלילים לגזים – כללי בטיחות).

3. תנועה בטוחה של כלי רכב, הולכי רגל ורכבי חירום

- 3.1. כחלק מההערכות לאירוע ובמסגרת סקר הסיכונים והמפגעים, יזהה מורשה הבטיחות:
 - 3.1.1. סיכונים ומפגעים בצירי תנועת הולכי הרגל בסמוך לאירוע, יבצע הערכה באשר לחומרת הסיכון ובקרה לצורך הפחתת הסיכון והסרת מפגעי בטיחות או גידורם.
 - 3.1.2. יאותרו צווארי בקבוק בציר תנועת הקהל אל האירוע וביציאה משטח האירוע.
 - 3.1.3. ימופו צירי תנועה ללא מוצא, צירי תנועה בהם עלול קהל להילכד כתוצאה מפער בין כמות הנעים בציר התנועה ליכולת ההכלה של אותו ציר.

4. מיגון מכלי גז וכלי קיבול לחומרים מסוכנים

- מכלי גז וכלי קיבול בהם מאוחסנים חומרים מסוכנים, יותקנו ויוגנו בהתאם לדרישות הקבועות בתקן ישראלי מס' 158 על כל חלקיו בכפוף לאישור כב"ה וטכנאי גז סוג 2.

5. בעלי חיים באירוע

- 5.1. אין להכניס בעלי חיים לשטח האירוע מלבד בעלי חיים אשר מתלווים לאנשים עם מוגבלות.
- 5.2. במידה ויש צורך להימצאות בעלי חיים באירוע (סוסים לרכיבה לדוגמה) יש לפעול בהתאם להנחיות משרד החקלאות ופריט רישוי 7.7 ט' 'מקום לעריכת מופעים וירידים שיש בו בעלי חיים'.
- 5.3. יש לערוך סקר סיכונים במטרה להפחית סיכונים הימצאות או חדירת בעלי חיים המסכנים את המשתתפים באירוע כגון: כלבים משוטטים, תנים, נחשים ארסיים וכדומה.
- 5.4. במידה והאתר נגוע במזיקים, יש לשקול הזמנת בעלי מקצוע מורשים להפחתת הסיכון, למשל לוכד נחשים, מדבירי חרקים.
- 5.5. במידה ותתקיים תחרות בעלי חיים המאוגדים תחת איגוד מסודר, יש להיוועץ בנושא הסיכונים האופייניים עם נציגי האיגוד.

6. רחפנים באירוע

- 6.1. על מורשה הבטיחות נדרש לוודא האם נדרש אישור רת"א להפעלת רחפנים / רחפני ראוה בו זמנית. בנוסף נדרש אישור תאום של המפעיל מול רת"א.
- 6.2. המפעיל צריך להיות בעל אישור הפעלה מסחרי, וביטוח מתאים.
- 6.3. יופעלו באירוע אך ורק רחפנים מדגמים מאושרים המופעלים על ידי בעל רישיון מתאים.
- 6.4. בהפעלת רחפן בודד בקשר עין לצרכי צילום, נדרש רישיון למפעיל הרחפן/למטיס.
- 6.5. יש להשתמש אך ורק ברחפנים שאושרו ליבוא על ידי משרד התקשורת ולרחפנים מעל 300 גרם נדרש גם אישור רת"א.
- 6.6. שטח ההמראה והנחיתה יוקף במחסומי ברזל 1.10 מטר גובה.
- 6.7. מורשה הבטיחות יודא כי קיים ספר עזר מבצעי אשר מגדיר את אפיון הבטיחות. הספר יאושר על ידי רת"א.
- 6.8. מורשה הבטיחות יודא קיום שטח בו לא יהיו אנשים מתחת לתנועת הרחפנים בזמן המראה, נחיתה ובמהלך פעילותם.

פרק אחד עשר – בטיחות אש והפעלת זיקוקים

1. על מורשה הבטיחות:

- 1.1. להבטיח את סידורי הכבאות ודרכי המילוט שנקבעו על ידי כבאות והצלה ולמלא ללא דיחוי את דרישותיהם.
- 1.2. לוודא ביצוע ביקורת תקופתית ותחזוקה מתאימה לצידוד, אביזרים וחומרים למערכת ההתרעה, גילוי וכיבוי בהתאם לצרכים הטכניים ובהתאמה לתקנים ישראלים והוראות היצרן.
- 1.3. אין לבצע שינויים ותוספות במבנים, בייעוד ובתהליכים ללא קבלת היתר מוקדם משרותי הכבאות לקביעת סידורי כבאות עדכניים.
- 1.4. מורשה הבטיחות ימפה קיום חומרים דליקים או אזורים בסכנת התלקחות וינקוט בהתאם לצורך באמצעים למניעת דלקות כולל: איסור שימוש באש העלולה לגרום לדליקה, איסור שימוש במכלי גז ביתיים מסוג גפ"מ ללא אישור טכנאי גז סוג 2 וכדומה.
- 1.5. אין לקיים עבודה חמה בשעת קיום האירוע, כגון ריתוך לצורך תיקונים, אלא באישור מראש ובכתב של מורשה הבטיחות ולאחר שנקטו על ידו אמצעים להרחקת קהל ומניעת התלקחות – כולל קיום מטפים באזור העבודה.
- 1.6. מורשה הבטיחות יכלול סיכוני אש, במסגרת סקר הסיכונים שהוא יבצע לאירוע.

2. זיקוקים, פירוטכניקה ואפקטים מיוחדים

2.1. לייזר והקרנה על מסכים:

- 2.1.01. שימוש בלייזר והקרנה על מסכים ממקורות אור חזק עלולים לגרום לפגיעה בראייה, ולכן ישמשו רק מכשירי לייזר ואמצעי הקרנה העונים על דרישות התקן הישראלי ת"י 60825 חלק 1 ויופעלו על פי דרישות החוק והתקנות ועל פי הוראות היצרן.

2.1.02. הפעלת לייזר תהיה אך ורק על ידי צוות מיומן שקיבל אימון והדרכה ממעבדו כנדרש, וכמו כן מתן דגשי בטיחות ממורשה הבטיחות.

2.2. אישור להפעלת מוצר לייזר:

2.2.01. אין להשתמש במוצר לייזר מרמה B3 אלא אם יש לו אישור בטיחות בר-תוקף ממעבדה המאושרת לכך על ידי מפקח עבודה ראשי.

2.2.02. מוצר לייזר שאינו עונה על דרישות התקן הישראלי ת"י 60825 חלק 1 לא יופעל באירוע, אלא אם ניתן אישור בכתב מממונה על בטיחות לייזר מוסמך, הכולל:

2.2.02.1. אישור תקינות מכשיר הלייזר;

2.2.02.2. מגבלות על השימוש במכשיר באירוע;

2.2.02.3. המלצות על אמצעי בטיחות להפחתת רמת הסיכון הנשקפת למפעילים, לצוות ולקהל ממכשיר הלייזר.

2.2.02.4. מועד ופירוט ההדרכה בבטיחות בלייזר שניתנה למפעילי המכשירים באירוע בשנה האחרונה על ידי ממונה על בטיחות לייזר.

2.2.03. כל שינוי במכשיר הלייזר או במיקומו לאחר ביצוע הבדיקה כנ"ל מחייב בדיקה חוזרת, שתבוצע על ידי ממונה על בטיחות לייזר.

2.3. הפעלת לייזר בכיוון הקהל

2.3.01. אין לכיוון אלומת לייזר מרמה 2 ומעלה ישירות לעבר פני הקהל. יחד עם זאת, אפשר לכיוון אלומת לייזר כזו לכיוון הכללי של הקהל אך ורק אם מתקיימים כל התנאים האלה:

2.3.02. האלומה נמצאת ברום גבוה מ-3 מ' מהמקום הגבוה ביותר שעלול להימצא בו קהל;

2.3.03. ננקטו אמצעים מתאימים שיבטיחו כי האלומה לא תופעל בגובה נמוך יותר;

2.3.04. אין משטחים מחזירי אור העלולים להטות את האלומה לכיוון הקהל (כדורי מראות, קיר מסך מזכוכית וכדומה).

2.3.05. אפשר להפעיל קרן לייזר ישירה אל עבר הקהל אם מתקיימים כל התנאים האלה:

2.3.05.1. מורשה הבטיחות של האירוע, לאחר שבדק את מכשיר הלייזר בנוכחות המפעיל, וידא ואישר בכתב כי מכשיר הלייזר אינו מרמה 2 או מרמה גבוהה יותר.

2.3.05.2. קיים אישור בכתב מהחברה המפעילה את הלייזר על תקינותו, והאישור נמסר למורשה הבטיחות של האירוע או למנהל האירוע (בטרם תחילת האירוע).

2.3.05.3. הקרן נמצאת בתנועה מתמדת במהירות הגדולה מ-1 מ' לשנייה כאשר היא חולפת על פני קהל.

2.4. זיקוקין די-נור ופירוטכניקה

2.4.01. הפעלת זיקוקין די-נור ואמצעי פירוטכניקה דורשת קבלת אישורים מתאימים לפי קוטר הזיקוקים ממשטרת ישראל, כב"ה, משרד העבודה/כלכלה.

2.4.02. הפעלת הזיקוקים תיעשה רק על ידי מפעילים מוסמכים ובעלי היתר, ובהתאם לדרישות התקנות והתקנים ולהנחיות שירותי הכבאות.

2.4.03. מופע הזיקוקין והפעלת הפירוטכניקה יתוכננו באופן שתימנע אפשרות של פגיעתם בקהל. נדרשת נוכחות של המפעיל המוסמך במשך כל הפעלת הזיקוקין והפירוטכניקה, ובתום המופע עליו לערוך סיור במקום כדי לוודא שלא נותרו נפלים בשטח.

2.4.04. זיקוקין די-נור שקוטרם גדול מ-40 מ"מ לא יופעלו במרחק קטן מ-50 מ' מקצה גבול אזור האירוע, ולא במרחק קטן מ-100 מ' ממקום הימצאותם של חומרים וחפצים דליקים, כגון דלק, גז, אוהלים. אזור הירי של זיקוקין שקוטרם גדול מ-40 מ"מ יאובטח על ידי רכב כיבוי על צוותו, שיששה במקום במהלך הירי, וכ-30 דקות לאחר תום הירי.

2.4.05. קיבוע ואחסון

2.4.05.1. הזיקוקים ואמצעי הפירוטכניקה יאוחסנו ויקובעו במקום מוגן, מגודר ומבודד, שאין לקהל גישה אליו, ובאופן המונע התקרבות בני אדם שאינם מורשים לאזור הפעלתם.

2.4.05.2. כל הזיקוקין שלא הופעלו יפנו ממקום האירוע בהתאם לדרישות החוק והתקנות.

3. היתר מפקח עבודה אזורי לענין שימוש בחומרי נפץ ובאמצעים מסוכנים אחרים בעת האירוע

3.1. ביקש אדם לעשות שימוש במהלך האירוע בזיקוקין, בחומרי נפץ, בקרני לייזר, אש גלויה או אמצעים דומים, יינתן אישור לאירוע בהתקיים שני התנאים הבאים:

3.1.01. המציא היתר לכך מאת מפקח עבודה אזורי של משרד התמ"ת ולא יעשה שימוש באמצעים כאמור אלא על פי תנאי ההיתר.

3.1.02. אושר ע"י קצין חבלה או מי מטעמו.

פרק שנים עשר - עזרה ראשונה, מעברים ודרכי גישה לפינוי והצלה במקרה חירום

1. אירוע הטעון רישוי מצריך קבלת הנחיות ממגן דוד אדום לגבי האבטחה הרפואית הנדרשת באירוע כולל לעניין אמבולנסים, חובשים, עזרה ראשונה וכיוצ"ב.
2. באירוע שאינו טעון רישוי, פנייה לקבלת הנחיות ממגן דוד אדום תעשה לפי שיקול דעת מורשה הבטיחות בהתחשב בסיכונים הנשקפים לקהל.
3. מורשה הבטיחות יוודא קיום הנחיות מגן דוד אדום, כולל הקצאת שטח מתאים לאירוע רב נפגעים, צירי גישה לרכב חירום ונקודות מתן עזרה ראשונה לקהל.
4. למטרות הגשת טיפול רפואי ומתן עזרה ראשונה יועסקו אך ורק בעלי תפקיד בעלי הסמכה מתאימה בתוקף.
5. יש להתקין בתוך שטח האירוע, או בסמוך לו, מקום להיערכות כוחות עזרה ראשונה.
5. באתר האירוע או בקרבת מקום, תוקצה רחבת הערכות לרכב חירום והצלה (להלן - "רחבת הערכות"). רחבת ההערכות תמוקם שלא בקו קדמת הבמה. גודל שטח רחבת ההערכות 6 מטר על 12 לפחות. ייקבע לפי מד"א מספר האמבולנסים ומספר נקודות למתן עזרה ראשונה שידרשו להימצא באותה רחבה.
7. בחירת מיקום רחבת ההערכות תעשה בהתחשב בתנאים הפיזיים של האתר, כך שניתן יהיה לפנות אליה בעת הצורך ובהקדם האפשרי את הקהל או אנשים מן הקהל, מתוך שטח האתר.
8. באתר מגודר יותקנו לפחות שתי כניסות לרכב חירום והצלה (להלן-כניסות חירום). רוחבה וגובהה של כניסת חירום לא יפחתו מ- 4.2 מ'. היה מספר הצופים המירבי באירוע פחות מ- 3,000 איש, ניתן להתקין כניסת חירום אחת בלבד.
9. באירועים של 3,000 משתתפים ומעלה תהינה שתי דרכי גישה חיצוניות לפחות לרכב ביטחון.
10. לאתר, בין אם הוא מגודר ובין אם לאו, יובילו 2 דרכי גישה נפרדות לרכב החירום מצירי תנועה ראשיים באזור האתר. היו באתר כניסות חירום יובילו דרכי הגישה לכניסות החירום. דרכי הגישה יאפשרו הגעה לאתר ויציאה ממנו בפרק זמן קצר ככל האפשר.
11. כניסות החירום תותקנה בנפרד משאר הכניסות והיציאות לאתר וממנו, ותהיינה, ככל שתנאי השטח מאפשרים זאת, מכיוונים שונים. כניסות חירום לא יישמשו לכל תכלית למעט לצורך כניסת רכב חירום והצלה.
12. מכניסת החירום, או אם האתר לא מגודר, בהמשך לדרך הגישה האמורה, תוביל דרך חירום בתוך האתר, שתאפשר פינוי מהיר של נפגעים בעת הצורך. דרך חירום אחת לפחות תאפשר גישה אל רחבת ההיערכות וממנה אל מחוץ לאתר.
13. דרכי הגישה והחירום יהיו פנויות מכל מכשול ולא יחצו מעבר המיועד לתנועת המשתתפים באירוע. גובה ורוחב דרך הגישה יהיה 4.20 מטר לפחות והיא תגיע לתוך תחום האירוע.
14. באתר תותקן עמדת פיקוד לשימוש אנשי המשטרה וכוחות ההצלה. במידת האפשר העמדה צריכה להיות בחדר גדול שיכול הכיל את כל נציגי הפקה וכוחות הצלה או באוהל מסודר ומגודר. ככל הניתן החפ"ק לא יהיה פתוח תחת כיפת השמיים. עמדת הפיקוד תופיע על גבי התוכניות שהוגשו.
15. עמדת הפיקוד תוקם במקום שממנו ניתן לצפות על כל האתר או לפחות על כל שטח הצפייה, הכניסות והיציאות אל האתר וממנו. בעמדת הפיקוד יוצבו מערכת קשר שתאפשר קשר בין מנהל האירוע, כוחות הביטחון וההצלה, מנהל הביטחון, מאבטחים מוסמכים והסדרנים.
16. בעמדת הפיקוד יוצבו שולחנות, כיסאות, נקודות חשמל, תאורה, עמדת חפ"ק תוזן ממקור חשמל עצמאי.

16. בעמדת הפיקוד תוצג תכנית מפורטת של האתר, לוח זמנים מתוכנן של האירוע, שמותיהם ומספרי הטלפון של מנהל האירוע, מנהל הביטחון, מורשה בטיחות, מהנדס הרשות המקומית, מהנדס החשמל ומהנדס קונסטרוקציה וכל אדם אחר שפרטיו נחוצים לדעת קצין המשטרה לשם איתורו בעת הצורך.
17. מורשה הבטיחות יוודא שבאתר או בסמוך אליו יוקצה מקום למתן שירותי מידע לציבור בכל הקשור לאירוע, לרבות לריכוז אבידות ומציאות. מיקום עמדת שירותי המידע יקבע בהתחשב בתנאים הפיזיים של האתר ויהיה סמוך ככל האפשר לשער הכניסה לאתר.

פרק שלושה עשר - כריזה וחוזי

1. מערכת למסירת הודעות

- 1.1. באתר תותקן מערכת כריזה שתאפשר מסירת הודעות מטעם קצין המשטרה לצורך מילוי תפקידו באירועי חירום בכל שטח האתר או בחלק מסוים ממנו, לרבות בשטח הצפיה ובפתחי הכניסה והיציאה. על מורשה הבטיחות לוודא כי קיימים נוסחי כריזה למצבי חירום, הן בכריזה וככל שניתן בשידור על מסכים. נוסחי הכריזה יהיו מוכנים מראש או נצורים (מוקלטים) או מוכנים בכתב.
- 1.2. מערכת הכריזה תאפשר התחברות למערכת ההגברה של האירוע והיא תופעל רק על ידי קצין המשטרה או מי שהוא יורה.
- 1.3. ימסר לידי קצין המשטרה מיקרופון/מכשיר קשר של מערכת ההגברה של המופע, אשר יאפשר פריצה למערכת ההגברה לצורך מסירת הודעות במקרה חירום.
- 1.4. למערכת הכריזה יהיה גם מקור כוח חשמלי נוסף סוללות נטענות, שיפעל במקרה של נפילת מקור המתח החשמלי הראשי באירוע.
- 1.5. מערכת הכריזה תשמע מכל מקום בתוך האירוע ומחוץ לגדר האירוע במרחק של עד 30 מ'.
- 1.6. לא תותקן מערכת שמע נוספת אשר לא מחוברת למערכת הכריזה הראשית.
- 1.7. באירועים בהם **לא קיים שיטור** מערכת הכריזה תמשיך לפעול עד לסיום ופיזור הקהל בהתאם להחלטת ושיקול דעת מנהל האירוע.
- 1.8. באירועים בהם קיים שיטור, מערכת הכריזה תמשיך לפעול עד סיום ופיזור הקהל בהתאם להחלטת ושיקול דעת מפקד האירוע.

1.9 מערכת טלויזיה במעגל סגור (טמ"ס)

- 1.9.1 מורשה הבטיחות יוודא שבאירוע המיועד לצפי קהל של 10,000 איש ומעלה תותקן מע' טמ"ס (טלויזיה במעגל סגור) ברזולוציה של **2.00 מגה פיקסל** לפחות.
- 1.9.2 בכניסה לאתר האירוע וכן בקרבת האזורים המצולמים ייתלה שלט המודיע כי האזור מצולם.
- 1.9.3 המערכת תכלול גיבוי למקרה של הפסקת חשמל למשך שעה לפחות, למערכת ההקלטה וספקי הכוח.
- 1.9.4 מיקום המצלמות:
 - 1.9.4.1 כניסות קהל ורכב לאירוע.
 - 1.9.4.2 שטח סינון ורחבות כניסה חיצוניות ברדיוס שלא יפחת מ- 20 מ'.
 - 1.9.4.3 שטח הצפיה.
 - 1.9.4.4 קדמת במה.
 - 1.9.4.5 דרכי מילוט לרבות יציאות החירום.
 - 1.9.4.6 אזורי חניה הסמוכים לאתר האירוע.
 - 1.9.4.7 קופות.
 - 1.9.4.8 מתחמי מעברי שרותים.
 - 1.9.4.9 בכניסה לחדר בו מוצבת הכספת.
 - 1.9.4.10 עמדות דוכנים של מכירה, צריכה והגשה של משקאות משכרים.
- 1.9.5 אופן הצילום
 - 1.9.5.1 המצלמות יהיו מתנייעות ויכסו את כל שטחי האתר הפנימיים והחיצוניים.
 - 1.9.5.2 יש להשתמש במצלמות בעלות חשיפה אוטומטית וצמצם אוטומטי.
 - 1.9.5.3 מערכת מצלמות הטמ"ס תאפשר צילום בחשיכה.
 - 1.9.5.4 מהירות הצילום לא תהיה פחותה מ-FPS 25.
 - 1.9.5.5 המצלמות לא יכוונו ישירות למקור אור בהיר כגון חלונות וגופי תאורה.
 - 1.9.5.6 המצלמות החיצוניות יזהו ברמה ברורה דמות אדם (אין חובת זיהוי תווי פנים).

פרק ארבעה עשר : תכנון וניהול תנועות קהל

1. יש לתכנן ולנהל את תנועת הקהל באתר האירוע, בהתייחס להיבטים הבאים:
 - 1.1. צפיפות קהל בשטח האירוע, שמחושבת כשטח לאדם (מטר מרובע לאדם) או אנשים ליחידת שטח (אדם למטר מרובע).
 - 1.2. קצב תנועת הקהל לאורך שלושת שלבי האירוע (כניסה, מהלך אירוע ויציאת קהל), תוך הקפדה על כך שלא נוצרת צפיפות מסוכנת כתוצאה מהאטה עד עצירה של קצב תנועת הקהל:
 - 1.2.1. תנועת הקהל בכניסה לאירוע כולל הימצאות קהל בשטחי הכלה וויסות.
 - 1.2.2. תנועת הקהל בשטח האירוע כולל מעבר מחלק אחד של האירוע לחלק אחר, מיפוי מעברים וצווארי בקבוק בשטח האירוע.
 - 1.2.3. תנועת הקהל בשלב היציאה משטח האירוע.
2. רצוי לערוך בטבלה או בגרף פירוט גודל קהל מירבי צפוי באירוע, כאשר ציר אופקי (X) הוא שעות האירוע וציר אנכי (Y) הוא הערכה לכמות הקהל המרבית הצפויה לאותה שעה. ניתן לערוך גרף נפרד לכניסות, מהלך אירוע ויציאות. דוגמה (צריך להתאים את הצירים לשעות האירוע ולגודל הקהל הצפוי):

מספר מירבי צפוי	18-20	16-18	14-16	12-14	10-12	8-10	
10,000						*	כניסה
5,000					*		
1,000	*	*	*	*			
10,000		*					שטח אירוע
5,000	*		*	*	*		
1,000						*	
10,000	*						יציאה
5,000		*					
1,000			*	*	*	*	
10,000			*	*			סך הכל
5,000	*	*			*	*	
1,000							

חישובי קצב תנועת קהל במקומות צרים או מוגבלים. קצב תנועת הקהל יושפע מצפיפות הקהל. ככול שהצפיפות תעלה, קצב תנועת הקהל ירד. צפיפות מסוכנת במהלך תנועת קהל היא 4 אנשים למ"ר ומעלה (+4) (Applied Crowd Science, G. Keith Still, 2022, p.82).

3. במידה וצפוי באירוע מעבר של קהל במקומות צרים או מוגבלים (כגון שביל צר), ועלולה להיווצר צפיפות שתסכן את הקהל, יש לחשב את קצב תנועת הקהל לאותו מקום (מספר משתמשים ליחידת זמן ובמידת הצורך לנהל ולווסת את התנועה בשיטות כגון השהה ושחרר).

4. במעבר מישורי, קצב תנועת קהל אופטימאלי במשך דקה אחת הוא מעבר של 82 אנשים במעבר שרוחבו מטר אחד בדקה אחת. במעבר משופע או מדורג, הקצב המירבי יהיה 66 אנשים לדקה במעבר שרוחבו מטר אחד (Guide to Safety at Sports Grounds, 2008, p. 83). במידה וצפויה תנועת קהל העולה על כמות מירבית זאת (למעבר ברוחב מטר אחד), יש לנקוט בצעדים לניהול ולוויסות תנועת באמצעים כגון סדרנים, חוזי, "השהה ושחרר" כריזה וכדומה. הערכת כמות הקהל הצפויה לעבור במעבר יכולה להיעזר בנוסחה הבאה: כמות קהל צפויה לעבור במעבר בשעה, לחלק ל 60 = צפי מעבר קהל בדקה אחת מבעד לפתח ברוחב X מטרים. דוגמה:

רוחב המעבר 2.0 מטר X 82 איש בדקה = 164 איש בדקה יעברו מבעד לפתח שרוחבו 2.0 מטר. מבעד לפתח שרוחבו 1.0 מטר, יעברו 82 איש בדקה (82=2 : 164).

5. תכנון וניהול תנועת הקהל באירוע יתייחס בין היתר לנושאים הבאים והשפעתם על הבטיחות:

5.1. הגאוגרפי (הסביבה) של האירוע על הבטיחות באירוע (לדוגמה: אירוע בחוף ים לעומת חורשת עצים) יש להתייחס להשפעות אפשריות של האירוע על הסביבה (לדוגמה רעש, זיהום, עצירת תנועה) והשפעות הסביבה על האירוע (סכנות אש בחורשה, סכנת טביעה בים, בעלי חיים ארסיים וכדומה)

6. תכנון תנועות קהל יתייחס לשלושת שלבי האירוע:

6.1. כניסה לאירוע

6.2. תנועת קהל באירוע

6.3. יציאת קהל מהאירוע.

7. בטיחות הקהל הצופה בספורט אתגרי

7.1. בטיחות הקהל הצופה באופן פאסיבי בפעילות ספורט תחרותי או אתגרי תובטח מפני פגיעה הנובעת ממגע לא מתוכנן בין הצוות המבצע ובין הצופים, וכן מפני פגיעה מעצמים ורסיסים מעופפים ומחלקי מתקן שהתנתקו.
7.2. בהתאם לממצאי הערכת הסיכונים הנעשית בעת תכנון האירוע, יינקטו צעדים מתאימים, אפשריים ומעשיים, בסדר עדיפויות זה:

7.2.1. תכנון הפעילות באופן שלא ייווצר בה כל סיכון לקהל.

7.2.2. תכנון הפעילות באופן שאינו מאפשר קרבה בין המבצעים – או חלקי ציוד שלהם לקהל הצופים.

7.2.3. הפרדה פיזית באמצעות גדר מוצקה, מחיצות וכדומה בין המבצעים לקהל הצופים, כאשר הגדר או המחיצה בעלת חוזק מספיק המאפשר להן לשאת עומסים דינמיים העלולים להיווצר במקרה של כשל או סטיה מהמסלול.

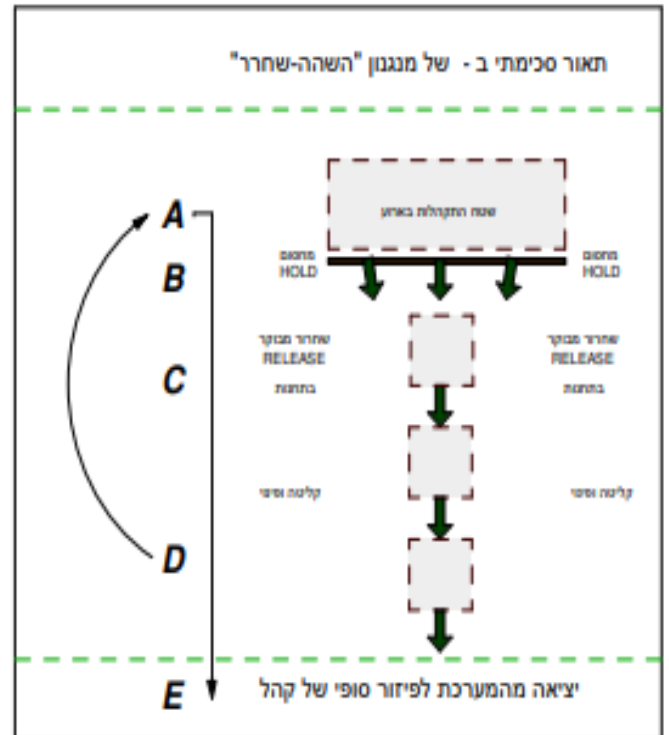
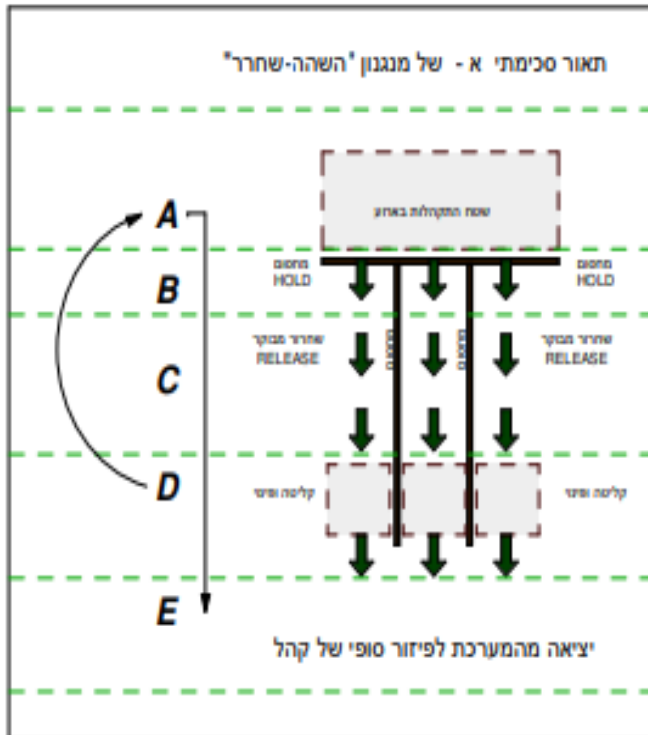
7.2.4. שמירה על מרחק ביטחון בין הקהל למבצעים והרחקת הקהל מאזורים מסוכנים על ידי שימוש באמצעים מתאימים, כגון מערכת כריזה, שילוט, סימון או סדרנים.

7.2.5. זמינות של אמצעים לחילוץ, למתן עזרה ראשונה ולפינוי קהל צופים העלול להיפגע.

7.2.6. בעת הפעילות יוצבו סדרנים במספר מספיק כדי להבטיח שקהל הצופים אינו נמצא במקום שהוא חשוף בו לפגיעה עקב קרבת יתר למבצעים.

פרק חמישה עשר - כניסת קהל אל שטח האירוע

- 1 על מורשה הבטיחות לנקוט בפעולות הנדרשות בכדי להבטיח גישה בטוחה של קהל אל אתר האירוע ותנועת קהל בטוחה בשלב יציאת הקהל מהאירוע.
- 2 מורשה הבטיחות ימפה את האופן בו מגיע הקהל אל האירוע ויוודא שצירי תנועת כלי הרכב מתאימים לנפח התנועה העתיד להגיע לאירוע.
- 3 יש לוודא כי מגרשי החנייה העתידיים לשמש את באי האירוע יכולים להכיל את כמות כלי הרכב הצפויה. יש לשלט את מגרשי החנייה בשילוט הכוונה אל האירוע. יש להציב במגרשי החנייה סדרני תנועה לצורך הכוונת קהל ושמירה על הסדר במקום.
- 4 יש להאיר בתאורת התמצאות את מגרשי החנייה באירועים הנערכים בחשכה.
- 5 מורשה הבטיחות ימפה את תחנות התחבורה הציבורית הסמוכות לשטח האירוע ויודע שתחנות ההסעה יכולות להכיל את כמות הקהל הצפויה להגיע אל תחנות ההסעה בשלב ההגעה ובשלב היציאה מהאירוע. במידה ותחנות ההסעה אינן יכולות להכיל את כמות המגיעים יש לנקוט בצעדים ניהוליים בכדי לאזן בין כמות הקהל הצפויה ליכולת התחנה להכיל כמות זו. להלן דוגמאות למספר צעדים אפשריים:
 - 5.1 הגברת תדירות הגעת התחבורה הציבורית (אוטובוסים, רכבות, מוניות).
 - 5.2 ויסות כמות הקהל בשיטת "השהה ושחרר" / "Hold and Release".

6 יש לוודא שצירי ההגעה המובילים אל האירוע יכולים להכיל את תנועת הולכי הרגל הצפויים לעשות בהם שימוש בשלב ההגעה אל האירוע ובשלב היציאה. פער מהותי בין כמות קהל לבין יכולת ההכלה של ציר התנועה, עלול לגרום לצפיפות יתר והימחצות קהל.

7 מורשה הבטיחות יעריך את כמות הקהל אשר תשתמש בכל אחד מצירי התנועה אל האירוע וביציאה ממנו. הערכה יכולה להיעשות באחוזים או במספרים מוחלטים. לדוגמה: מרחב הרצל הנע ממזרח למערב תגיע 50% מכמות הקהל. מרחב ארלוזורוב הנע מצפון לדרום תגיע 30% מכמות הקהל, מרחב בן גוריון תגיע 20% מהקהל. שלב זה חשוב בכדי להקצות פתחי כניסה ופתחי יציאה בהתאם לצפי הקהל. בנוסף, מנהל האבטחה ומשטרת ישראל ימקמו בהתאם לצפי הגעת הקהל, כוחות אבטחה. יש לתעד פעילות זו בכתב באוגדן הבטיחות ובשרטוט.

8 במידה וצירי תנועת כלי הרכב והולכי הרגל משמשים במקביל מספר אירועים, מורשה הבטיחות יבחן את מידת ההשפעה של השימושים המשותפים בנתיבי התנועה על תנועת הקהל בשלב ההגעה לאירוע והיציאה מהאירוע בשגרה ובחירום ויודע כי היא מתאפשרת.

9 שטח הכלה לצורך הכלה וויסות קהל טרם כניסתו לשטח האירוע

9.1 על מורשה הבטיחות לנקוט בפעולות הנדרשות בכדי להבטיח כניסה בטוחה של קהל אל אתר האירוע.
9.2 לפני כל פתח כניסה לאתר יוקצה שטח לשם בדיקה ביטחונית וסינון בעלי הכרטיסים מכלל הקהל המבקש להיכנס לאתר (להלן-שטח הכלה). הצורך בהקצאת שטח הכלה, גודלו ואופן גידורו יקבעו על ידי מורשה הבטיחות בשים לב לסוג האירוע, היקפו ותנאי השטח של האתר.

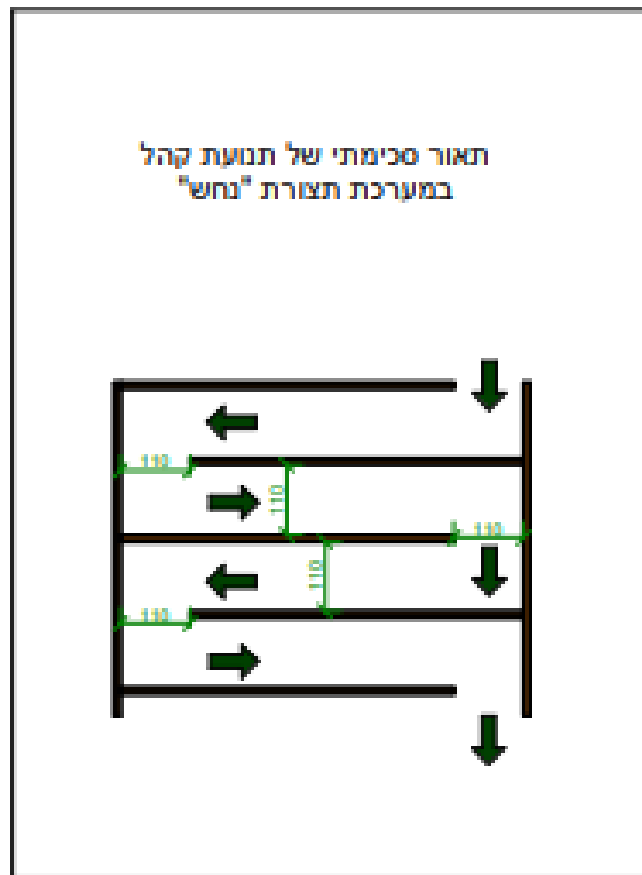
9.3 הכניסות לשטח ההכלה לא יפריעו לדרכי המוצא במידה ואלו נמצאים בסמיכות זה לזה יש לוודא כי שטח ההכלה, יכול להכיל את המגיעים לאירוע בבטחה. גורמי הסיכון הבטיחותיים הבולטים לנמצאים בשטח ההכלה הם סכנת הימחצות כתוצאה מצפיפות מסוכנת וסכנת דריסה על ידי כלי רכב.

9.5 בכדי למנוע סכנת הימחצות יש, בין היתר, ליצור שטח הכלה גדול דיו בכדי להכיל כמות קהל הצפויה להימצא בו בזמן נתון, ולנטר את בטיחות הקהל בו.

9.6 בכדי למנוע סכנת דריסה יש ליצור חיץ פיזי אפקטיבי המפריד בין תנועת כלי הרכב לבין מקום המצאות הולכי הרגל. למשל משאית או אוטובוס החוצצים בין הקהל לנתיב תנועת כלי רכב בסמוך לו.

10 פתחי כניסה

- 10.1 באירוע יהיה פתח כניסה אחד לפחות לכל 1,000 צופים או חלק מהם.
- 10.2 בתוך כל פתח כניסה יותקן שער שרוחבו לא יפחת מ- 1.10 מטר, אשר יהיה עשוי מחומר בלתי דליק ויהיה עמיד ללחץ של 450 ק"ג לפחות.
- 10.3 באירוע המיועד ליותר מ- 1,000 צופים יותקנו לכל פתח כניסה מובילים. המובילים יהיו מתוחמים על ידי קיר מצד אחד ומעקה מצד שני, או על ידי מעקות משני הצדדים. גובה המעקה יהיה 90 ס"מ, ואורך כל מוביל יהיה 5 מטר לפחות ורוחבו לא יפחת מ- 55 ס"מ ולא יעלה על 110 ס"מ. המובילים יותקנו כך שלא יהוו מכשול לנכנסים וליוצאים מהאירוע.
- 10.4 מורשה הבטיחות יקבע בהתאם למאפייני הקהל והאירוע את תצורת מובילי הכניסה בהם יעשה שימוש. לדוגמה: מובילים ב"קו ישר", מובילים בשיטת ה"נחש" וכדומה.

- 10.5 יש להימנע מיצירת תורי כניסה על גרמי מדרגות ובפרט אם גרמי המדרגות משמשים קהלים אחרים שאינם חלק מהאירוע או שהן חלק מציר פינוי קהל בחירום. במידה ולא ניתן להימנע ממיקום תור נכנסים על גרם מדרגות, יש לקבוע סדרי ניהול מתאימים בכדי לאפשר תנועה בטוחה של קהל, כגון הצבת סדר/ים אשר יבטיחו תנועת קהל בטוחה במדרגות ושימוש באמצעי תצפית בכדי שדרגי פיקוד וניהול יוכלו לנטר את הנעשה באזור זה. בסקר הסיכונים, יש להתייחס לקהל הנמצא בגרם מדרגות כאל גורם סיכון.
- 10.6 תתאפשר יציאת קהל מהמוביל בחירום מבלי שהנמצאים בתוך מוביל הקהל יצטרכו לנוע לאורך כל מהלך המוביל, בניגוד לתנועת הקהל הנמצא מאחוריהם וזאת על ידי קביעת פתחי יציאה במובילים שאורכם עולה על 6.0 מטר.

10.7 המרחק בין פתח כניסה אחד למשנהו לא יפחת ככל האפשר מ- 10 מטר זה מזה והם ימוקמו, ככל האפשר, מכל צידי האתר.

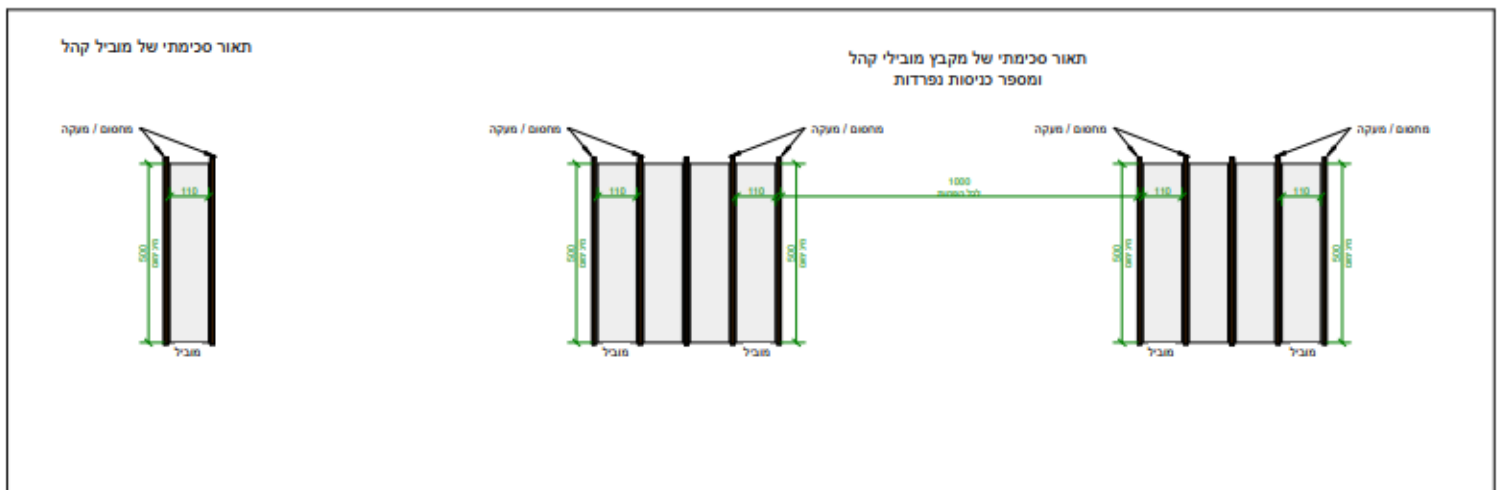
10.8 היו באתר לפחות 8 פתחי כניסה, ניתן להצמיד 4 פתחי כניסה זה לזה (להלן - מקבץ כניסות), ובלבד שהמרחק בין מקבץ כניסות לפתח כניסה נוסף לא יפחת ככל האפשר מ- 10 מ'. הוצמדו פתחי כניסה כאמור, אין בכך כדי להפחית ממספר המובילים הנדרש לכל פתח.

10.9 פתחי היציאה והכניסה ימוקמו במרחק זה מזה על מנת להבטיח כי הקהל העומד בסמוך לפתחי הכניסה לא יחסום את פתחי היציאה בעת חירום.

10.10 יש להימנע מסגירת שערים / פתחי כניסה במהלך כניסת קהל לאירוע. סגירת הפתחים בעת כניסת הקהל, עלולה לגרום לחץ על פתחי הכניסה ובהמשך להימנעות קהל.

10.11 הכניסות יסומנו במספרים שונים והקהל ינותב לכניסות השונות באמצעות כרטיסים המסומנים באותו אופן על מנת למנוע צפיפות ולשם ויסות הקהל בעת הכניסה לאירוע.

10.12 כניסות לאנשי עם מוגבלויות צריכות להיות בהתאם להנחיות חוק הנגישות לאנשים עם מוגבלויות.

11. כרטוס וצימוד

11.1 נקודות איסוף הכרטיסים צריכות להיות משולטות בבירור וצריכות להיות ממוקמות הרחק מהכניסה הראשית כדי למנוע הצטלבות תורים: בין מחזיקי כרטיסים העומדים בתור לבדיקת כרטיסים ולאילו ללא כרטיסים. אם נעשה באירוע שימוש בצמידי יד, חשוב שהם יהיו מחוברים היטב למשתתפים באירוע, כדי למנוע שימוש חוזר על ידי אנשים לא מורשים, מה שעלול להוביל לצפיפות יתר בשטח האירוע (העברת צמידים ותגים).

11.2 במידה וכל הכרטיסים לאירוע נמכרו, יש לפרסם זאת לציבור הרחב וזאת בכדי למנוע הגעת קהל ללא כרטיסים שעלול ליצור לחץ קהל על פתחי הכניסה והגידור המקיף את שטח האירוע.

11.3 כניסה ויציאת קהל מתמשכת במהלך האירוע: באירוע הנמשך מספר ימים, תתאפשר יציאה וכניסה של קהל לאורך האירוע. במקרים אלו מומלץ לסמן קהל זה בצמיד או בסימן אחר המעיד על כך שמדובר בקהל שעבר הליך כרטוס יצא מהאירוע ומבקש להיכנס פעם נוספת וזאת בכדי להקל על עומסי הקהל בכניסות לאתר האירוע.

12. קופות

12.1 באירועים בהם נמכרים כרטיסים בכניסה לאתר האירוע, יותקנו קופות למכירת כרטיסים.

12.2 תאורה באזור הקופות תגובה עם גנרטור.

13 הגבלת כניסה

13.1 שלט המציין את מספר המבקרים היכולים להימצא בעת ובעונה אחת באירוע, יהיה תלוי בכל עת ליד כל כניסה לאירוע ולא יהיה מוסתר על ידי חפץ כלשהו.

13.2 בשלט יצוין: "אירוע מיועד ל_____ מבקרים". האותיות יירשמו בצבע שחור על רקע לבן וגובהן של האותיות יהיה 12 ס"מ לפחות.

13.3 לא תותר כניסת מבקרים והישארותם במקום במספר העולה על המספר שנקבע בשלט, המותקן ליד הכניסה.

13.4 באירוע בו נמכרים/מונפקים כרטיסים, לא תותר כניסת מבקרים שאין בידם כרטיסי כניסה שבהם מצוינים מספר השורה ומספר הכיסא או מקום העמידה.

13.5 לא תותר כניסה לאירוע, שבו נקבע כי יוחתמו הכרטיסים בחותמת המשטרה, לאדם שבידיו כרטיס שאינו חתום בחותמת המשטרה.

13.6 לא תותר כניסת אדם אם נמצאו אצלו בקבוקי זכוכית/ פחיות שתייה ונרגילות. בהתאם לאופי האירוע תיאסר הכנסת כיסאות ומחצלות, יש להודיע לקהל על כך בפרסומים, וכן בשלט תנאי כניסה.

13.7 מורשה הבטיחות יוודא שמנהל האירוע ינקוט באמצעים על מנת להבטיח כי מספר הכרטיסים שיונפקו לאירוע לא עולה על מספר הצופים המירבי שנקבע בתוכנית הבטיחות של האירוע.

13.8 אמצעים לעניין זה, לרבות -

(1) מערכת ספירת קהל.

(2) נומרטורים.

(3) מספור הכרטיסים במספר עוקב.

(4) החתמת הכרטיסים בחותמת משטרה.

(5) הטבעת אמצעי בטחון למניעת זיוף.

(6) ייחוד כרטיס לאירוע מסויים אם מתקיימים באתר מספר אירועים באותה עת.

(7) בנסיבות בהן קיים חשש לדרישה לכרטיסים מעבר לכמות המותרת, או לצפיפות יתר בקופות באתר, לא תבוצע מכירת כרטיסים באתר או בסביבתו ביום האירוע.

(8) באירועים מכורטיסים מרובי קהל בהם יש יותר מפתח כניסה אחד, רצוי לציין על הכרטיס את מספר שער הכניסה דרכו אמור להיכנס בעל הכרטיס.

14 פרסום תנאי הכניסה

14.1 בכל הכניסות לאתר האירוע יוצבו שלטים המפרטים את תנאי הכניסה המתייחסים בין היתר לדרישות בידוק בטחוני, איסור הכנסת כלי נשק, משקאות אלכוהוליים, בעלי חיים וכדומה.

14.2 נותן האישור המשטרתי רשאי להורות על איסור כניסה עם כלי נשק, במקרים אלו יפורסמו הנחיות מבעוד מועד בכל אמצעי התקשורת והמקומונים השונים ע"י בעל הרישיון כולל שילוט בהתאם.

15 כרטיסי כניסה

- 15.1 כרטיסי כניסה לאירוע יימכרו אך ורק בקופות של האירוע ובמקומות אחרים שנקבעו לכך.
- 15.2 תאי הקופות למכירת כרטיסים הנמצאים בתחום האירוע ייקבעו במקום ובאופן שהממתינים לקניית כרטיסים, לא יפריעו למעבר חופשי של הולכי רגל העוברים במקום, של הנכנסים לאירוע והיוצאים ממנו.
- 15.3 מספר הכרטיסים שיימכרו או יחולקו לכל מופע לא יעלה על מספר המושבים ומקומות העמידה המאושרים.
- 15.4 לא יימכרו ולא יחולקו כרטיסים, אלא כשמצוין בהם מספר הגוש, השורה והכיסא ומקומות העמידה המאושרים. במידה ולאירוע יותר מכניסה אחת, יצוין על גבי הכרטיס, מספר הכניסה המתאים.
- 15.5 באירוע מיוחד, כפי שיקבע מפקד המרחב, ובהתאם להוראתו, יביא מנהל האירוע או מנהל האירוע את כל כרטיסי הכניסה לאירוע להחתמה בחותמת למשטרה.

16 סדרי כניסה ויציאה

- 16.1 60 דקות לפחות לפני המועד שנקבע לתחילת האירוע ייפתחו שערי האירוע לכניסת הקהל. פתיחת שערים ותקנים רק לאחר אישור מורשה הבטיחות, מנהל הביטחון ומפקד האירוע של המשטרה.
- 16.2 ט ר ס פתיחת השערים לכניסת הקהל לאתר מורשה הבטיחות יבטיח קיום נתיבי מילוט, דרכי גישה ודרכי חירום, תאורת חירום, מערכת כריזה וקשר. במידה ומתקיים מופע במספר מחזורים (כדוגמת פסטיגל או הצגה וכו') תבוצע פעילות זו על ידי מנהל האירוע בטרם כל תחילת מופע.
- 16.3 בכל עת שהאירוע פתוח לקהל, לא יינעלו פתחי היציאה במנועולים, בריחים או במתקני חיזוק אחרים פרט למנועולי בהלה.
- 16.4 בתום המופע או האירוע יהיו כל פתחי הכניסה והיציאה פתוחים על מנת לאפשר לצופים לעזוב את המקום בדרך מהירה וסדירה.

17 קיום מספר אירועים באתר זה אחר זה

- 17.1 היתה הבקשה לאישור לקיום מספר אירועים באותו מקום באתר בזה אחר זה יחולו הוראות אלה:
- 17.1.1 בין אירוע לאירוע הבא באתר, תהיה הפסקה של שעה וחצי לפחות לשם יציאה בטוחה של הצופים ולשם בדיקת האתר והכנתו לקראת הכנסת הצופים לאירוע שלאחריו. בסמכות מורשה הבטיחות להקטין זמן זה לאחר ביצוע סקר סיכונים, ובלבד שתתאפשר יציאה בטוחה של הצופים.
- 17.2 לא תורשה כניסת צופים לאירוע העומד להתקיים, עד אשר ייצאו מהמקום כל הצופים שהשתתפו באירוע שקדם לו.
- 17.3 יבוצע סקר מפגעים בין אירוע לאירוע.

פרק שישה עשר – תנועת הקהל בשטח האירוע

1. מספר הצופים המירבי באירוע

1.1. יש לציין בתוכנית הבטיחות בחלוקת התחשיב לשטח ברוטו לאירוע ("בין גדרות"), שטח נטו (ללא מבנים או אזורים שאינם ניתנים כלל למעבר) ושטח צפייה לקהל כמוסבר להלן.

1.2. בחישוב שטח האירוע לצורך קביעת מספר המשתתפים המירבי באירוע יובאו בחשבון רק השטחים מהם יש מרחב ראייה ברור לכיוון המופע המתקיים על הבמה והשיפוע המירבי בהם אינו עולה על 12% (להלן "שטח הצפייה").

1.3. במקומות עמידה על כר הדשא השיפוע המקסימלי של המשטחים לשימוש הקהל לא יעלה על 16%.

1.4. בחישוב שטח הצפייה לעניין תנאי זה לא יכללו דרכי גישה, מבנים או מתקנים המצויים באותו אזור וכן שטח ברוחב שלא יפחת מ- 2 מטר בחזית המבנים והמתקנים הממוקמים באזורים המיועדים לשמש את הקהל במהלך האירוע.

1.5. מחישוב שטחי הצפייה יש להחסיר את השטחים מאחורי מתקנים מבנים או מתקנים ארעיים כגון: טריבונות, מגדלים מהם לא ניתן לצפות אל הבמה טריבונות מגדלים וכו').

1.6. בשטח הצפייה ניתן להקצות אזור ובו מושבים לקהל (להלן-שטח ישיבה) ו/או אזור ללא מושבים לקהל (להלן-שטח עמידה).

1.7. מספר צופים מרבי בשטח הצפייה יחושב כדלקמן:

1.7.1. היה שטח הצפייה שטח ישיבה - יחושב מספר המרבי של הצופים על פי מספר המושבים שניתן להתקין באותו שטח באופן המפורט בסעיף 1.6.2. להלן, אך לא יותר מהמספר המתקבל מהחישוב של 0.75 מ"ר לאדם.

1.7.2. היה שטח הצפייה שטח עמידה - יחושב המספר המרבי של הצופים לפי 0.75 מ"ר לאדם משטח הצפייה או מ 1 מ"ר לאדם מהשטח המגודר באירוע – הנמוך מבין השניים. לדוגמה: באירוע בו השטח המגודר הוא 20,000 מ"ר, ושטח הצפייה הוא 12,000 מ"ר, מספר הצופים המירבי בהתאם לסעיף זה יהיה 16,000 (12,000/ 0.75) ולא 20,000.

1.7.3. היה שטח הצפייה כולל שטח ישיבה ושטח עמידה, יחושב המספר המירבי של הצופים לפי 0.75 מ"ר לאדם. בהתאם לאמור בסעיף 1.6.1, 1.6.2.

1.8. פר המשתתפים המירבי באירוע יחושב לפי המספר הנמוך מבין הסעיפים הרשומים מטה:

1.8.1. מספר פתחי הכניסה אשר ניתן למקם באירוע.

1.8.2. מספר פתחי היציאה אשר ניתן למקם באירוע.

1.8.3. גודל שטח הצפייה לפי סעיף 1.1, 1.2 לפרק זה.

1.8.4. מספר צירי ושערי הכניסה לרכב חירום.

1.8.5. רוחב דרכי מוצא בהתאם לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות) תש"ל-1970 במהתמ"ע תק' (מס' 3) תשס"ח-2008, להלן טבלה 3.9.37.2 א' – מקדמי רוחב.

(ד) הרוחב המינימלי של מרכיבי דרך מוצא יהיה בהתאם לכל הדרישות האלה:

ב'		א'
רוחב נטו נקי בס"מ בעבור כל מושב בשטח משורת		
מדרגות	מעבר, כבש, פתח או דלת	מס' מושבים
$0.762 \cdot A \cdot B$	$0.508 \cdot C$	2,000
$0.508 \cdot A \cdot B$	$0.381 \cdot C$	5,000
$0.300 \cdot A \cdot B$	$0.254 \cdot C$	10,000 או יותר

1.9. דוגמה:

- 1.9.1. גודל שטח הצפייה 5,000 מ"ר רבוע נטו לקהל בעמידה. השטח מאפשר את הדברים הבאים:
- 1.9.2. מספר פתחי הכניסה אשר ניתן למקם באירוע הוא 3.0 פתחים ברוחב 1.10 מטר כל פתח. מאפשר כניסת 3,000 איש.
- 1.9.3. מספר פתחי היציאה הוא 6 פתחים, רוחב כול פתח 2.20 מטר. מתאים ליציאת 5,000 איש.
- 1.9.4. רוחב פתחים (כניסה ויציאה) נדרש לפי מהתמ"ע ל-5,000 איש: 19.05 מטר ($C \cdot 0.381$). בפועל בשטח קיימים 16.5 מטר ($1.10 \text{ מ' } \cdot 3 \text{ פתחי כניסה} + 2.20 \cdot 6 \text{ פתחי יציאה}$)
- רוחב פתחם נדרש עבור 3,000 איש לפי מהתמ"ע 15.24 ($0.508 \cdot 3,000$). בפועל קיימים 16.5 מטר – תקין.
- 1.9.5. לאירוע מובילים 2 צירי חירום ושני (2) פתחי כניסה לרכב חירום: 4.20 גובה, 4.20 רוחב פתח.
- 1.9.6. כמות המשתתפים באירוע תהיה 3,000 מפני שניתן למקם בשטח האירוע עד 3 מובילי קהל (הנמוך מבין כלל הנתונים האמורים לעיל).

1.10. בנוסף לאמצעי חוזי אחרים, כדי לנטר תנועות קהל וצפיפות ליד הבמה ומקומות אחרים המועדים לצפיפות יתר, רצוי להציב סדרנים בעמדות גובה מהן ניתן לצפות על תנועות הקהל. מורשה הבטיחות יוודא קיום תקשורת דו צדדית בין הסדרנים לגורמי הניהול והשליטה באירוע (מנהל אירוע, חדר פיקוד וכדומה ומורשה הבטיחות עצמו).

פרק שבעה עשר – יציאת קהל משטח האירוע

1. מספר פתחי היציאה מהאירוע המובילים אל החוץ ישירות או באמצעות דרכי המילוט יהיה כדלקמן:
 - 1.1. באירוע המיועד ללא יותר מ- 1,000 צופים יותקנו לפחות שני פתחי יציאה, כשרוחבו של כל אחד מהם לא יפחת מ-2.20 מטר.
 - 1.2. באירוע המיועד ליותר מ-1,000 צופים יותקנו לפחות פתח יציאה אחד לכל 1,000 צופים או חלק מהם, שרוחבו לא יפחת מ-2.20 מטר, וזאת בנוסף לפתחים כאמור בסעיף 1.1 לעיל.
 - 1.3. דלתות הנמצאות בדרכי המילוט, במידה וקיימות, יהיו ללא מפתנים, יפתחו בכיוון המילוט ויצוידו בידיות בהלה העומדים בדרישות תקן ישראלי 4588 חלק 1.
 - 1.4. באירוע שבו מורשה הבטיחות אישר, לא להציב ידיות בהלה, הדלתות יהיו פתוחות כלפי חוץ ללא אפשרות נעילה. ליד כל שער יוצב סדרן שתפקידו לפתוח את הדלתות בחירום.
 - 1.5. המידות הנדרשות לגבי מסלולי המילוט, הדלתות (בין מנעול בהלה בדלת פתוחה למשקוף מולה או בין שני ידיות בהלה בדלת דו כנפית, כאשר הכנפיים פתוחות), המעברים והמדרגות הן נטו.
 - 1.6. בכל עת שהאירוע פתוח למבקרים לא תינעלנה הדלתות של פתחי היציאה במנעולים, בריחים או מתקני חיזוק וסגירה אחרים, פרט לידידות בהלה. כל פתח יציאה יוביל לשטח שאין בו כדי לסכן את שלומם של היוצאים ולא יהיה כל שינוי במפלס המשטח ליד היציאה. מפלס השטח משני צידי כל פתח כניסה ויציאה מחוץ לאתר ובתוכו, בתחום של לפחות 5 מ' אורך משני צידי פתח כאמור, יהיה אופקי ונקי מכל חפץ ומכשול שיש בהם כדי לסכן את שלומם של היוצאים או הנכנסים.
 - 1.7. בעת אירועים חריגים ואירועי חירום ישמשו כל פתחי הכניסה גם כפתחי יציאות החירום.
 - 1.8. יש לוודא כי שרותי התחבורה הציבורית הסמוכים לאירוע, ערוכים לקלוט את קהל היוצאים.
 - 1.9. פתחי היציאה יהיו משולטים בשלטי "יציאה" או "יציאת חירום" כנדרש בפרק חמש שילוט. בשעות החשיכה, השלטים יוארו כנדרש בפרק שמונה – תאורה.
 - 1.10. בתכנון פתחי היציאה, יתחשב מורשה הבטיחות בתנועת אנשים עם מוגבלויות או אוכלוסיות עם צרכים מיוחדים כדוגמת ילדים, קשישים.
 - 1.11. פתחי היציאה יופרדו מפתחי כניסת הקהל ומפתחי כניסת כלי רכב.
 - 1.12. נתיב יציאת הולכי רגל, יופרד מנתיב תנועת כלי רכב.
 - 1.13. בנסיבות מסוימות, האטת הקהל עשויה להיות הכרחית בכדי למנוע צפיפות מסוכנת בצירי ההליכה או/ו תחנות ההסעה.

2. יציאת קהל בחירום

- 2.1. בשעת חירום ובעת הצורך בפינוי מוחלט של האירוע, כל פתח למעט פתח כניסת רכב חירום, ישמש ליציאת קהל.
- 2.2. חישוב רוחב הפתחים הנדרש יעשה לפי:
 - 2.2.1. בעבור תפוסה הקטנה מ-2,000 אנשים, חישוב רוחב דרכי המוצא יהיה בהתאם לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות) תש"ל-1970, פרט 3.9.16.5: מעבר, כבש, פתח, דלת 0.5°C .
 - בעבור תפוסה הגדולה מ-2,000 אנשים, חישוב רוחב דרכי מוצא יעשה לפי תקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות) תש"ל-1970, מהתמ"ע תק' (מס' 3) תשס"ח-2008, להלן טבלה 3.9.37.2 א' – מקדמי רוחב.

(ד) הרוחב המינימלי של מרכיבי דרך מוצא יהיה בהתאם לכל הדרישות האלה:

ב'		א'
רוחב נטו נקי בס"מ בעבור כל מושב בשטח משורת		
מדרגות	מעבר, כבש, פתח או דלת	מס' מושבים
$0.762 \cdot A \cdot B$	$0.508 \cdot C$	2,000
$0.508 \cdot A \cdot B$	$0.381 \cdot C$	5,000
$0.300 \cdot A \cdot B$	$0.254 \cdot C$	10,000 או יותר

הנחיות לחישוב ערכים ל: A.B.C.

(1) מדרגה שרומה אינו גדול מ-17.8 ס"מ: $A=1$;

(2) מדרגה שרומה גדול מ-17.8 ס"מ רוחב מדרגה יוכפל במקדם A כמבוטא בנוסחה:

(17.8 ס"מ – רום המדרגה)

$$A = 1 +$$

12.5

(3) מדרגות עם מאחז יד הנמצא בתחום של 75 ס"מ מדורד אופקית: $B=1$;

(4) מדרגות שבהן המרחק למאחז יד גדול מ-75 ס"מ (כשהוא נמדד אופקית) יוגדל רוחבן ב-25% מהרוחב המחושב. כלומר, יוכפל במקדם $B=1.25$;

(5) כבש בשיפוע עד 10%: $C=1$;

(6) כבש ששיפועו גדול מ-10%, יוגדל רוחבו ב-10% מהרוחב המחושב, כלומר, יוכפל במקדם $C=1.10$.

.2.2.2